

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΒΗΒΗΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμημένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 80, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΗΛΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἔξμηνη 35 καὶ τρίμηνη 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίᾳ δολάρια 4, ἔξμηνη 2
καὶ τρίμηνη 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΝΑΘΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰκουμένης μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐδριπίδου ἀριθ. 12, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β' — Τόμος 39ος

Ἀθήναι 8 Ὀκτωβρίου 1932

Ἔτος 54ον. — Ἀριθ. 45

Ἡ ΓΑΛΑΖΙΑ ΜΑΜΜΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HENRI JEANNE

— Συνέχεια ὑπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ Φιλμάκης τὸν πήρε ἀπ' τὸ χέ-
ρι καὶ τὸν κάθισε σ' ἕνα σκαμνί. Ἐνα
πίατο γρήγορα κι' ἕνα ποτήρι γιὰ τὸ
μικρὸ μουσαφίρη!.. Μὲ τὴν πετσέ-
τα δεμένη στὸ λαιμὸ, μὲ τὸ πηροῦνι
στὸ χέρι, μὲ τὸ μαχαίρι δίπλα, ὁ
Ριρῆς ἦταν ἑτοιμὸς νὰρχίσῃ νὰ τρώῃ.

Ἀλλὰ ἐδίσταζε ἀκόμα. τὸν στενο-
χωροῦσε αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ ποῦ ἔβλεπε
στὸ Φιλμάκη. Δὲν ἦταν μόνον τὰ ρού-
χα τοῦ ἀλλοιώτικα ἦταν προπάντων
τὸ ἕπος τοῦ, ὁ τρόπος τοῦ, ἡ συμπερι-
φορὰ τοῦ. Τί εἶχε γίνοι τὸ ζωηρό,
τὸ πεταχτό, τὸ ἐξυπνα, τὸ τρελλού-
τοιχο παιδί ποῦ εἶχε πάει χτές τῆ
νύχτα νὰ τὸν σώσῃ; Τώρα ὁ Φιλμά-
κης ἦταν μετρημένος, σοβαρὸς, προ-

σεχτικὸς, λογάριάζε καὶ τὰ παραμι-
κρὰ του κινήματα, καὶ τοὺς παραμι-
κροὺς του μορφασμοὺς. Καὶ μάλιστα
ἔκανε κάτι μορφασμοὺς ποῦ δὲν πῆ-
γαιναν καθόλου στὸ φυσικὸ του! Ὁ ἄ-
λλοτεγες πῶς κάποιον κορόϊδεψε, κά-
ποιον ἤθελε νὰ γελάσῃ. Κι' αὐτὸ ἔ-
κανε θλιβερὴ ἐντύπωση στὸ μικρὸ
Ριρῆ.

Μιά στιγμὴ, ὁ Φιλμάκης τὸν κοι-
τάζε καὶ τοῦ εἶπε σιγὰ:

— Ἐλα, τρῖδε τώρα καὶ μὴ μὲ κοι-
τάζης ἔτσι... Ἐγὼ δὲν εἶμαι ὁ Φιλ-
μάκης, εἶμαι ἕνα ἄλλο παιδί. Κατά-
λαβέ το κι' ἡσούχασε.

Μὰ ποῦ νὰ καταλάβῃ ὁ Ριρῆς καὶ
ποῦ νὰ ἡσούχασῃ!

— Τρῖδε λοιπὸν! τοῦ ξανάπε, κά-
νοντας πῶς κόβει τὸ ψητὸ κατόπουλο.

Ὁ Ριρῆς τοῦ παρουσίασε τὸ πιά-
το του.

Ἄλλῃ ἐκπληξῆ: Τὸ κατόπουλο
ἐκεῖνο οὔτε μύριζε οὔπως μυρίζουν
τὰ ψητὰ κατόπουλα, οὔτε κοβόταν
μὲ τὸ μαχαίρι. Ὡστόσο ὁ Φιλμάκης,
μὲ παράξενο τρόπο, κατάφερε νὰ τοῦ
ἀποσπάσῃ ἐν' ἀμορφο κομμάτι ποῦ
ἔμοιαζε μὲ φτερούγα. Καὶ τὸ ἔβαλε
στὸ πιάτο τοῦ Ριρῆ.

Ὁ μικρὸς πεινασμένος δοκίμασε
τότε νὰ τὸ τρυπήσῃ μὲ τὸ πηροῦνι
του, κι' ἐπειδὴ δὲν μπόρεσε, τὸ ἔπια-
σε μὲ τὸ χεράκι του καὶ τὸ ἔβαλε
στὸ στόμα.

Πῶ! τί ἦταν αὐτό;
Ἄγιο ἔλειψε νὰ τοῦ σπάσῃ τὸ δον-
τάκι. Καὶ μὲ μορφασμὸ ἀηδίας καὶ
πόνου τὸ πέταξε στὸ πιάτο του. Ὁ
Φιλμάκης μὲ κόπο κράτησε τὰ γέ-
λια.

— Κουτέ! τοῦ ψιθύρισε. Δὲ βλέ-
πεις λοιπὸν πῶς εἶναι ἔξιλινο;

Ἐξιλινο;! Τὸ ψητὸ κατόπουλο,
τὰ ὠραῖα φρούτα, τὰ θαυμάσια γλυ-

κίσματα, ἦταν ὅλα ψεύτικα; ὦ, ναί!
Τὰ ροδάκινα εἶχαν μέσα στουπί, κι'
οἱ σβίγγοι, αἱ τρούμφες, ἦταν
ἀπὸ καρτόνι βαμμένο!

Ὁ Ριρῆς δὲν βαστοῦσε πιά. Κι'
ἦταν ἑτοιμὸς νὰ διαμαρτυρηθῇ, λέ-

«Ὁ ζητιάνος ἀρπάξε τὸ Φιλμάκη ἀπ'
τῆ μέση...» (Σελ. 530, στ. α')

γοντας πῶς ἡ πείνα δὲν τὸν ἀφίνει νὰ
βρῇ νόστιμο αὐτὸ τὸ ἀστείο. Ἀλλὰ
δὲν πρόφτασε.

Τῆ στιγμῇ ἐκεῖνη, ἕνας κακὸς ἀν-
θρωπος, κουρελιάρης, σὰν ἀταίγια-
νοι, μὲ θύρια μάτια κι' ἀταχὰ γέ-
νεια, παρουσιάστηκε ἄξαφνα, χωρὶς
νὰ ἰδῇ ὁ Ριρῆς ἀπὸ ποῦ ἦρθε.

Μόλις τὸν εἶδε, ἡ γριὰ χωριάτι-
σα, ποῦ ὅλη τὴν ὥρα κοίταζε μὲ ἀ-
γάπη τὰ δυὸ παιδιά, εἶδε σημεῖα
μεγάλου φόβου. Μὰ γιατί ἦταν τόσο
κουτῆ; Δὲν ἐδίωχνε καλύτερα ἐκεῖ-
νον τὸ ζητιάνο; Τί μποροῦσε νὰ τῆς
κάνῃ; Τόσοι ἀνθρώποι ἦταν ἐκεῖ
κοντὰ... Μὰ κι' ὁ Φιλμάκης μόνος
του ἔφτανε νὰ τὸν κἀνῃ καλὰ.

Κι' ὅμως, φοβήθηκε τὸν ζητιάνο
κι' ὁ ἴδιος ὁ Φιλμάκης!

— Ἄ! φώναξε καὶ ζάρωσε.

«Μὲ τὸ πηροῦνι στὸ χέρι ὁ Ριρῆς ἦταν
ἑτοιμὸς νὰρχίσῃ...» (Σελ. 529, στ. α')

Ο Ζητιάνος δεν έχασε καιρό. Χωρίς να κοιτάξει καν το Ριρή, ρίχτηκε του Φιλμάκη, τον άρπαξε απ' τη μέση κι' ήθελε να τον πάρη μαζί του με τη βία.

— Βοήθεια! βοήθεια! φώναζε τὸ παιδί, πολεμώντας τὸ χάνου να γλυτώσῃ απ' τὰ χέρια τὸ ἄρπαγα.

— Βοήθεια! φώναζε κι' ἡ γριά. Ἄλλὰ — τί περίεργς πράγμα! — κανένας δὲν κουνιέται. Οὔτε ὁ Τρινολά, οὔτε ὁ Γυριστής. Αὐτὸς ἐξακολουθεῖ νὰ γυρίζῃ τὴ μηχανή του σὸν πολυβόλο — ἀλλὰ χωρὶς νὰ ρίχνῃ σφαῖρες. Ὁ Φιλμάκης ἀντιστέκεται χωρὶς νὰ βάλῃ ὅλη του τὴ δύναμη, σὰ νὰθελε κι' αὐτὸς νὰ νικηθῇ. Κι' ὁ Τρινολά, ἀπὸ τὴ θέση του, φωνάζει στὸ Ζητιάνο:

— Μπράβο! ὦραϊα! πάρτ' τον τώρα καὶ φύγε!

Ὁ κουρσαλιέρης τότε σηκώνει τὸ Φιλμάκη, ποὺ δὲν ἀγωνίζεται πιά καθόλου, τὸν βάζει στὸν ὦμο του καὶ κάνει νὰ φύγῃ.

Ἄ, μὰ εἶναι ἀκατανόητο! Ὅλοι αὐτοὶ ποὺ κάνουν τὸ φίλο τοῦ Φιλμάκη, εἶναι λοιπὸν ἄπιστοι, προδότες; Μπορεῖ. Ἄλλὰ ὁ Ριρῆς εἶναι καὶ θὰ φανῇ φίλος πιστός! Ὁ θυμὸς του τώρα εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὸ φόβο του τὸν ἐνθαρρύνει κιόλα ὁ Μιστοῦ, ποὺ γαυγίζει ἀγρία τὸ Ζητιάνο.

— Μὴ φοβάσαι, Φιλμάκη! Ἐγὼ θὰ σὲ βοηθήσω! Σοῦ, σοῦ, Μιστοῦ!... Ἄρπα τον!

Κι' ἀμέσως ρίχνεται τὸ Ζητιάνο με γροθιές, ἐνῶ ὁ Μιστοῦ τοῦ δαγκώνει τὰ πόδια.

Φυσικά, τὰ χεράκια τοῦ Ριρῆ δὲν τοῦ κάνουν τίποτα: τὰ δόντια ὁμοῦ τοῦ σκύλου δὲν παίζουν κι' ὁ Ζητιάνος, ποὺ δὲν περίμενε βέβαια αὐτὴ τὴν ἐπίθεση, βάζει τίς φωνές:

— Ἐ! Ἐ!... Τρελλώθηκε αὐτὸς ὁ μικρός;... Κύριε Τρινολά! σφυρίζετε τοῦ σκύλου! θάφήσω τὴ σκηνὴ στὴ μέση!

Ὁ Τρινολά κι' ὅλοιοι ἄλλοι ἄρχισαν τότε νὰ χειρονομούν, νὰ σφυρίζουν ἀφ' ὠνάζουσιν:

— Ἐξω! ἔξω, παλιόσκυλο!... Φύγε απ' ἐκεῖ, μικρέ! Φύγε!...

Δὲν ἀκούγεις παρὰ «ἔξω» καὶ «φύγε».

Ἡ χωριάτισσα τὰ εἶχε χάσει. Κι' ἐνῶ ἐξακολουθοῦσε νὰ κοιτάζῃ τὰ δυὸ παιδιά μὲ συμπάθεια καὶ μὲ λύπη, ἔλεγε τώρα τὸ Ριρῆ κατὰ λόγια ποὺ δὲ συμφωνοῦσαν καθόλου μετὴν ἐκφραση τοῦ προσώπου της:

— Πάψε πιά!... τραβήξου!... Θὰ μὰς τὰ χαλάσῃς βλα!... Κουτόπαιδο!

Ὁ Φιλμάκης ἐκρυβε τὸ πρόσωπο πίσω ἀπ' τὴ ράχη τοῦ ἄρπαγά του, γιὰ νὰ γελᾷ ἐλεύθερα.

— Ἄ, τί ἀστεῖο! φώναζε τί ἀστεῖο! — Τὸ βρίσκεις ἀστεῖο ἐσὺ, νὰ χαλάσῃ ὀλίγηρη «ταινία»;...

Τὰ λόγια αὐτά, ἀκατάληπτα γιὰ τὸ Ριρῆ, φωνάχτηκαν ἀπὸ τὸν Τρινολά, ποὺ ἐρχόταν τώρα μὲ μεγάλα βήματα, ἀφρίζοντας ἀπ' τὸ θυμὸ του.

Ὁ Ζητιάνος, βλέποντάς τον, ἀφῆσε τὸ Φιλμάκη, ποὺ ἔπεσε χάμω ξεκαρδισμένος ἀπὸ τὰ γέλια, καὶ τῶρα στὰ πόδια κουνιγόμενος πάντα ἀπὸ τὸ Μιστοῦ καὶ λέγοντας:

— Ἐμένε με μέλει; Παράτοῦμαι!

Ὁ Ριρῆς ὄρμησε στὸ φίλο του:

— Εἶδες; σὲ ὑπερκασιστήκαμε!

Ὁ Γυριστής ἐξακολούθησε νὰ γυρίζῃ τὴ μηχανή του... (Σελ. 530, στ. α')

Ἄλλὰ ἓνα βαρὸ χέρι ἔπεσε στὸν ὦμο του καὶ τὸν ἔκαμε νὰ στριφογυρίσῃ. Ὁ Τρινολά τὸν ἐπιασε καὶ τὸν τράνταξε:

— Τί εἶν' αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔκαμες, παλιόπαδο;... Καὶ πρῶτα-πρῶτα γιὰ τί νάνακατωθῆς; ποῖς σὲ κάλεσε νάρθῃς ἐδῶ;...

Ὁ Ριρῆς αἰστέκνηκε νὰ τοῦ ἀνεδείξουν δάκρυα. Τὰ κράτησε ὁμοῦ γενναῖα καὶ, μετὴ συναισθησθῆς πῶς εἶχε κάμει τὸ χρέος του, εἶπε:

— Γιὰτί δὲν ὑπερκασιστήκατε σεις τὸ Φιλμάκη;

— Νὰ σοῦ δώσω ἓνα μπάτσο, βλακέντιε! ἀποκρίθηκε ὁ Τρινολά σηκώνοντας τὸ χέρι.

Ἄλλὰ ὁ Φιλμάκης ἔπαψε τὰ γέλια, σηκώθηκε καὶ μπήκε στὴ μέση.

— Ἄφησέ τον! πρόσταξε τὸ θατρώνη. Θὰ ξανακάμουμε τὴ σκηνή, αὐτὸ εἶναι: ὄλο! Ἐπειτα, ἡ παρέμβαση τοῦ μικροῦ δὲν ἦταν καθόλου κακῆ. Μοῦ ἀνάξῃ τὰ μάτια, τώρα βλέπω ἄλλοῦτικα τὴν ὑπόθεσιν, μοῦ ἔδωσε μιὰ ἰδέα, μιὰ ἐμπνευση. Ἄλλὰ νὰ μὰς ἀφήσῃς ἡσυχούς. Θὰ συνεννοηθῶ πρῶτα μετὸ Ριρῆ καὶ κατόπι θὰ προτείνω τροποποιήσεις.

— Τροποποιήσεις; φώναξε ὁ Τρινολά. Κι' ἄλλα πάλι; Ἄ, μ' αὐτὴ ἡ ταινία δὲ θὰ τελειώσῃ ποτέ!

Μὰ ὁ Φιλμάκης δὲν τοῦ ἔδωσε ἀπόκριση. Τραβῶσε τώρα μαζί του τὸ Ριρῆ:

— Ἐλα δῶ!... Κάτι θέλω νὰ σοῦ πῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η' Ἐκμυστηρεύσεις

— Ἄς καθήσουμε δῶ, εἶπε ὁ Φιλμάκης στὸ Ριρῆ, δταν ἔφτασαν, μαζί μετὸ Μιστοῦ, κοντὰ σ' ἓνα βράχο, ὅπου μεγάλες πέτρες, πεσμένες στὰ πόδια του, ἀποτελοῦσαν φυσικὰ καθίσματα. Δὲν εἶναι βέβαια τὸ σαλόνι τῆς κυρίας Ρωξάνης Ἀνεμώνης, ἀλλὰ τοῦλάχιστο θάχουμε ἡσυχία νὰ μιλήσουμε... Θυμήθηκα τὴν κυρία Ἀνεμώνη, γιὰτί ἔχω ἓνα σχέδιον ποὺ ἡ ἐκτέλεσὴ του ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπ' αὐτήν. Θὰ καταλάβῃς ὁμοῦ;... Εἶσαι μικρός, ὡς τώρα ἔφηρες κλεισμένος, δὲν ξέρεις τίποτα... Νὰ ἴδωμε λοιπὸν πῶς θὰ σὲ μπᾶσω στὸ σχέδιόν μου...

Τὰ μάτια του ἐβγαζαν σπίθες. Ὁ Ριρῆς τὸν κοίταζε καὶ τὸν ἀκούγε ἐκστατικός.

— Δὲ φαντάζεσαι βέβαια, ἐξακολούθησε ὁ νεαρὸς καλλιτέχνης, μετὰ τὸν μιλᾷς τώρα. Ἐφῆρες πῶς μελένε Φιλμάκη—ἀν κι' αὐτὸ δὲν εἶναι παρὰ ἓνα ψευδώνυμο ἢ ἓνα παρατσούκλι—ἀλλὰ τίποτα περισσότερο. Πρέπει νὰ σοῦ πῶ μερικά. Ὁ ξένουαστος, ὁ εὐθύμος Φιλμάκης ποὺ γνῶρισες, εἶναι πλαστός, ψευτικός. Ὁ ἀληθινός, ὁ πραγματικὸς Φιλμάκης εἶναι πολὺ διαφορετικός... Εἶμ' ἓνα φτωχὸ παιδί, ἔρημο, ἀπροστάτευτο, δυστυχισμένο, ἀφότου ἡ σκληρὴ μου τύχη μετὴ χωρίσει ἀπὸ τὴ μητέρα μου.

Ἐδῶ ὁ Ριρῆς συγκινήθηκε πολὺ. Κι' ἀγκυλωμένος ὀρμητικὰ τὸ φίλο του, φώναξε:

— Κατ' ἐμὲ μου Φιλμάκη! Σοῦ πῆραγ λοιπὸν τὴ μαμμιά σου; Τοῦ ἦρθε νὰ προσθέσῃ:

«Καὶ ἔνα;... Εἶσαι καὶ σὺ τὸ ἴδιο μετὰ δυστυχισμένος.»

Ἄλλὰ ὁ Φιλμάκης δὲν τὸν ἀφῆσε. Τὸν κάθισε πάλι στὴ θέση του κι' ἐξακολούθησε νὰ τοῦ λέγῃ:

(Ἀκολουθεῖ) Γρηγόριος Ἐποποιός.

Ἄφησέ τον! πρόσταξε τὸ θατρώνη. Θὰ ξανακάμουμε τὴ σκηνή, αὐτὸ εἶναι: ὄλο! Ἐπειτα, ἡ παρέμβαση τοῦ μικροῦ δὲν ἦταν καθόλου κακῆ. Μοῦ ἀνάξῃ τὰ μάτια, τώρα βλέπω ἄλλοῦτικα τὴν ὑπόθεσιν, μοῦ ἔδωσε μιὰ ἰδέα, μιὰ ἐμπνευση. Ἄλλὰ νὰ μὰς ἀφήσῃς ἡσυχούς. Θὰ συνεννοηθῶ πρῶτα μετὸ Ριρῆ καὶ κατόπι θὰ προτείνω τροποποιήσεις.

— Τροποποιήσεις; φώναξε ὁ Τρινολά. Κι' ἄλλα πάλι; Ἄ, μ' αὐτὴ ἡ ταινία δὲ θὰ τελειώσῃ ποτέ!

Μὰ ὁ Φιλμάκης δὲν τοῦ ἔδωσε ἀπόκριση. Τραβῶσε τώρα μαζί του τὸ Ριρῆ:

— Ἐλα δῶ!... Κάτι θέλω νὰ σοῦ πῶ.

Ο ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ...

Ὁ μικρούλης Ἀριστείδης σκυφτός μὲς στὸν Καζαρία, μὲ ἐμβρόχθια κοιτάζει τίς σελίδες μιὰ-μιὰ.

Προσπαθεῖ νὰ νανακαλύψῃ — δὲν πιστεύει τὴ μαμμιά του ποὺ τοῦ λέει πῶς δὲν ὑπάρχει— πότε εἶναι τ' ὄνομά του...

Πόσους ἄγιους ἔχει, θεέ μου! μ' Ἀριστείδης ποῦθενά... κι' ἐνῶ φάχνει ὁ μικρός μας, μέσ' στὸ νοῦ του ὄλο γυρνᾷ,

Πῶς στὶς δεκαπέντε Ἀγούστου σὸν ἐγιόρταζε ἡ Μαρία, τῆς ἐπρόσφεραν μιὰ τούρτα κι' ἄλλα πράγματα ὄλο γλύκα.

Κι' ὅταν γιόρταζε τίς ἄλλες ὁ μικρός τους ὁ Ἠλίας, τέτοιο ἓνα κέκ ἀφρότο τοῦστειλαν ἀπὸ τῆς θεῖας...

Στὴ γιορτὴ πάλι τοῦ Ντίνου, ἡ καλὴ νονά του ἡ Μαίρη καραμέλες καὶ μπισκότα δυὸ σακουλὲς τοῦχε φέρε.

Κι' αὐτοὶ πάλι εἶχαν στείλει στὴ μικρούλα τῆς Φανῆ, ὅταν εἶχε τ' ὄνομά της, μιὰ πλατέλα εσβανί...

Ἄχ, τέτοια... γλυκεῖα ἡμέρα δὲν εἶναι γι' αὐτὸν καμμιά. κι' ἀδικὰ βλέπει πῶς φάχνει νὰ τὴ βοῦ στὸν Καζαρία.

(Μὴ καὶ τὰ γενεθλιά του γι' αὐτὸν ἔχουν καμμιά χάση; Δίσεχτη χρονίᾷ ἐγεννήθη, σταρεὴν μέρα τοῦ Φλεβάρη!

Μιὰ στὰ τέσσερα τὰ χρόνια ποὺ γλύκα, ὅπως ἐπὶ τὴ Δώρα, μόνο ἡ μαμμιά ἂν τοῦ πάρη, κι' ὁ νοῦς του λείπει τώρα!)

Καὶ στὸ τέλος ὁ Ἀριστείδης δίνει μιὰ στὸν Καζαρία, φοροκισμένος ποὺ τὸν βγάλαν ἔτσι κι' ὄχι... Ἰερσμία,

Θωμά, Παῦλο, Ζαχαρία, Ἰουάκιο, Λουκά... Γιὰ ἓνα ὄνομα νὰ χάνη, ἀδερφέ, τόσα γλύκα;!

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΜΥΘΟΙ Ο ΔΡΑΚΟΣ ΚΙ' ΟΙ ΑΛΕΠΟΥΔΕΣ

Ἐνας δράκος φύλαγε κάποιον θησαυρὸ σὲ μιὰ βαθεῖα σπηλιά. Ἀγρυπνοῦσε μέρα καὶ νύχτα μὴν πάη κανένας κλέφτης. Δυὸ πανουργεὲς καὶ κλέφτρες ἀλεπούδες τρυπώσανε στὸ ὑπόγειο καὶ μετὴ τίς κολακείες τους καταφέρνανε τὸ τέρας νὰ τοὺς ἐμπιστεύῃ τὴ φύλαξιν τοῦ θησαυροῦ.

Τὴν ὥρα ποὺ ὁ δράκος κοιμότανε, οἱ ἀλεπούδες τὸν σκοτώσανε καὶ βάλανε στὸ χέρι τὸ θησαυρὸ. Ἀπάνω στὴ μοιρασιά ὁμοῦ φιλονεικῆσανε οἱ δυὸ τους καὶ ἀλληλοσπαρχατήχτηνε.

Περιοσιᾷ ποὺ κακῶς ἀποκτήθηκε δὲν ὀφείλει ποτέ.

(Μετὰφρασέν) ΔΗΜ. ΚΟΚ.

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

ΔΓ.

Τὸ ποτάμι, ὅπου ἔπεσε νὰ κάμῃ τὸ μπάνιο του ὁ Καροῦγς, ἦταν— τί θαυμαστὴ σύμπτωση, παιδιά μου! —τὸ ἴδιο ἐκεῖνο ποτάμι ὅπου, πρωτίτερα, θέλοντας ἢ μὴ, εἶχαν πέσει ἓνα-ἓνα κι' ὄλα τὰλλα ζῶα τοῦ Θηριοτροφείου Χάρρυ-Κόμπλεν:

Κι' ὁ Ροδίτης ὁ χοῖρος κι' ἡ μαίμου ἡ Φουντούκω μέσα στὸ βαρέλι της. Κι' ὁ Ἀχαμούλης ὁ ἐλέφαντας μέσα στὴ παραγάκη του. Κι' ἡ γάτα ἡ Κιτρινοῦλα μετὸ κόκκινο μπαλλόνι της. Κι' ἡ Σιδερονυχάτη ἡ ἀκούδα μετὰ τὰ μέλια στὰ μούτρα της. Κι' ὁ Χοντρομούταρος ὁ πελεκάνος, ποὺ κι' αὐτὸς κατάφερε νὰ τὸ

σκάσῃ ἀπ' τὸ κλουβί του καὶ νὰ πάη νὰ κολυμπήσῃ στὸ ποτάμι.

Φαντασθῆτε λοιπὸν τὴν ἐκπληξὴ καὶ τὴ χαρὰ τους, δταν οἱ παλιοὶ σύντροφοι, οἱ χωρισμένοι, ξαναβρέθησαν ὄλο μαζί. Ἀρχισαν τὰ ἐπιφωνήματα, τὰγκαλιάσματα, τὰ δάκρυα καὶ τίς ἐρωτήσεις:

— Μπαρὲ, Κιτρινοῦλα! Καὶ σὺ ἐδῶ; Ποῦ τὸ βοήκιες αὐτὸ τὸ μπαλλόνι ποὺ σὲ τραβάει; Νὰ πεταχῆς ἤθελες;

— Ἄ! νὰ κι' ὁ Ἀχαμούλης μας! Μπαρὲ σὺ! πῶς κατάφερες νὰ χωνῆς σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι; Πληρώνεις νοῖκι;

— Τί, τί;... Ἡ Φουντούκω μας μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ βαρέλι; Ἄλλου εἶδους παραχὴ! Μὰ γιὰ βάρκα τὸ πῆξῃ;

— Ἄ, κι' ὁ Χοντρομούταρος!... Τί κάνεις; καλὰ; Ἐσὺ δὲ φαίνεται νάχῃς πάθει τίποτα...

— Ροδίτη, γειά σου! Τί ἔχει τὸ ρουθόνι σου κι' εἶναι πρισιμένο; Αὐτὰ ἀκούγεις στὸ ποτάμι. Ἀπὸ τὴ χαρὰ τους, βλέπετε, οἱ σύντροφοι ἔλεγαν κι' ἀστεῖα, περᾶζονταν μεταξὺ τους καὶ γελοῦσαν μέσ' στὰ δάκρυά τους.

Ἐπειτα ἄρχισαν νὰ βοηθοῦν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον γιὰ νάκαλλαχτοῦν: ὁ Ἀχαμούλης ἀπὸ τὴ παραγάκη του, ἡ Κιτρινοῦλα ἀπὸ τὸ μπαλλόνι της, ἡ Φουντούκω ἀπὸ τὸ βαρέλι της καὶ καθεξῆς. Τὸ πῶδ ἰσκόλο ἦταν βέβαια νὰ βγάλουν τὸν ἐλέφαντα ἀπὸ τὸ σπῆτι του. Ἄλλὰ μολονότι τὴν ἤθελε κι' ὁ νοικάρης, αὐτὴ ἡ ἔξωση σάδθηκε ἀδύνατο νὰ γίνῃ. Γιὰτί ἔπρεπε νὰ διαλυθῇ τὸ σπῆτι, νὰ ξεσκεπασθῇ, νὰ γροισμισθῇ: κι' ἔξη μικρὰ ζῶα δὲν μπορούσαν νὰ τὸ καταφέρουν. Ἐτσι ὁ Ἀχαμούλης ἀναγκάστηκε νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ ποτάμι κουβαλώντας μαζί καὶ τὸ σπῆτι του σὸν τὴ χελώνα.

Μαζεῦθησαν κι' οἱ ἔφρα σύντροφοι ἐκεῖ στὴν ἀκροποταμιᾷ, κι' ἀφοῦ καθένας διηγῆθηκε τίς περιπέτειες του, κάθησαν νὰ συσκεφθοῦν καὶ νὰ συζητήσουν: Τί ἔπρεπε τώρα νὰ κάμουν;

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΟ ΘΑΥΜΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Από χρόνια πολλά κι' ως σήμερα, στη Χίο, στο βορεινό μέρος του νησιού, ποδώνι αντίκρυ στ' Ψαρρά, γίνεται τόν Ίούλη μεγάλο πανηγύρι. Γιορτάζει η προστάτισα αγία του νησιού. Η εκκλησία της είναι χτισμένη πλάι στη θάλασσα.

Σύμφωνα με την παράδοση, σε χίλια μέτρα απόσταση από την εκκλησία, εκεί όπου ο άμμος της άχτης αλλάζει σε βράχια απότομα και κοφτερά, βρίσκεται ο τόπος του μαρτυρίου της αγίας. Ένας βράχος, με μαύρο σιδερένιο σταυρό στην κορυφή, δείχνει το μέρος στον προσκυνητή. Στη ρίζα του, το νερό της θάλασσας είναι χλιαρό και πέρανι χρώμα κοκκινωπό σαν αίμα. Ένας παπάς ψάλλει παράκληση, ύστερα ο προσκυνητής θα γεμίσει το μπουκαλάκι του με αγιασμένο νερό για να το πάρη μαζί του, και θα γυρίσει στην περιοχή της εκκλησίας, τον τόπο του μεγάλου πανηγυρισμού.

Το 1805, η χρονιά που γίνθηκε το περιστατικό που θανατώσαμε, ήταν εφτάχρονο, γιατί η σθεδιά ήταν από τις πιο καλές, και το πανηγύρι έμεινε περίφημο. Κόσμος χιλιάδες είχε μαζευτεί από κάθε άκρη του νησιού. Είχαν έρθει από τα βορεινά χωριά με τα κοντοβράκια τους και τη σκληρή τους ματιά ήρθαν απ' τα Μαστιχοχώρια με τις σφαιροειδείς ασπίδες φορεσιές, τις δλοκέντητες ποδιές και τα ζιπούνια και τα πολύδιπλα κεφαλοδέματα: ήταν εκεί γερόντοι, προσοί και καπεταναίοι με σαλβάρια που κόσκιζαν ελόκληρη περιουσία, και στο μικρό κόρφο ήταν άραχμένα λογής πλεούμενα — σκούνες, μπρατσέρες, μπρίκια, τραχανήρια — όλα με τη ρούσικη παντιέρα και το σταυρό στο κατάρτι.

Κι' ήταν η εκκλησία στολισμένη με μυρτιές, κι' ήταν ζωσμένη απειρες φορές με κερύ απ' τα ταξίματα, και μέσα, τις εικόνας της αγίας και τους πολιελαούς τους είχαν σκεπάσει μ' άλλα ταξίματα, χρυσά κι' ασήμνια: χέρια, πόδια, καρδιές, μάτια, παιδιά, καράβια, δε, μπορούσε να υποφέρει η να κινδυνεύη, και πού για τη σωτηρία η τη γιατρεία του παρακάλεσαν τη χάρη της αγίας.

Έξω από τον αδόλογο ήταν στημένα πρόχειρα μαγαζιά, φτιασμένα από μυρτιές και πλατανόλαδα, όπου τα έργανα αντίλαοθαν, κι' οι νέοι έπιναν, χόρευαν, τραγουδοσαν και κάποτε μάλωναν. Πιο πέρα είχαν άπλωμένες τις πραιμάτειες τους ένα

σωρό μικροπουλητάδες, που ξεφινίζαν προσκαλώντας την πελατεία.

Κι' όπως ο κόσμος είχε τσαντιρώσει παντού, πρόχειρα, με σεντόνια στην άμμο κι' ένα γύρο κάτω απ' τα δέντρα, έμοιαζε ο τόπος με στρατόπεδο γραφικό. η κατασκήνωσή λαού νομάδων.

Λίγο βέθελε ο ήλιος να μεσουρανήσει, ήταν απ' ένα φαρριανό μάρκο, που ξεχώριζε ανάμεσα σταλλα πλοία, μεγάλο και κατακλίνουργα, βγήκε στη στεριά ο καπετάνιος, ένας άντρας ψηλός και γεμάτος, πλούσια ντυμένος.

— Περιμένε, Κωσταντή, και δε θάγγησω, είπε ο' ένα ναυτόπαιδο που τον έφερε με τη βάρκα, τραδώντας κουπί.

— Καλά, μπάρμπ' Αποστόλη, άποκρίθηκε το παιδί, και φέρνοντας τη βάρκα λίγο πιο άνοιχτά, για να μη χτυπή στην άμμουδιά, ξαπλώθηκε στους μπάχους, άκουμπώντας το κεφάλι στο κοράκι, και σφάλιζε τα μάτια στο ήλιου τη λάμψη.

Ήταν ένα παιδί ως δεκαπέντε χρονών με μαύρα μάτια και μαλλιά σαν κορακόφτερο. Το άνοιχτό πουκάμισό του άφηνε να φαίνεται το ήλιοκαμένο στήθος του. Ήταν ξυπόλυτο, με τη λυγρή μέση του την είχε ζωσμένη μ' ένα βουινι μεταξωτό ζουνάρι, που τ'όχε φωνίσει από κάποιον πραιματευτή της Πόλης. Όταν στέκονταν όρθιος, με τάνιχτά σκέλια καρφωμένα στην κουδέρτα του καράβιου κι' ο θλασσινός αέρας φούσκωνε το πουκάμισό του κι' ανέμιζε τη βράκα του, η μέση του, σφιγμένη στο μεταξωτό ζουνάρι, έμοιαζε σαν της σφήκας.

Τώρα είχε κατεβάσει το φέσι πάνω στα μάτια του για να έμποδίζη τον ήλιο το κύμα κουνούσε ανάσφαρα τη βάρκα κι' ο Κωσταντής συλλογίζονταν: όνειρευόταν πως δε θα περνούσαν χρόνια πολλά και θαχε κι' αυτός ένα δικό του καράβι να κουμαντάρη. Θάταν τρικάρταρο κι' άρματωμένο — φόδος και τράμος των Μπαρμπαρτζών.

Τόνειρό του τόκοψε μια απότομη και προσταχτική φωνή:

— Γκιαούρ, φέρε τη βάρκα σου κοντά!

Ήταν ο Μουντίρης του τόπου μ' άλλον ένα Τούρκο αξιωματούχο του στρατού, γεμάτος γαλόνια.

Ο Κωσταντής, φορησμένος που του χαλοοσαν την ήσυχία, υπάκουσε.

— Τράβα κουπί για το άγιασμα, πρόσταξαν.

Στο πανηγύρι, πάντα βρίσκονταν Τούρκοι για την τάξη—γιατί αλή-

θεια καυγάδες και φασαρίες δε λείπανε—μα στο άγιασμα δεν είχε πατήσει ποτέ Τούρκος, αυτό ήταν Γερσουλία.

— Περιμένω τον Καπετάνιο μου, άπάντησε το παιδί.

— Νάκοϋς, ήταν σου μιλάνε, λέει ο Μουντίρης άπειληγικά.

Κράτησε το θυμό του και πήρε τα κουπιά. Ύστερ' από λίγη ώρα, στο στρίψιμο του κάβου, φάνηκε ο βράχος με το σταυρό στην κορυφή, που απ' τη ρίζα του αναδύοζει το άγιασμα. Ένας παπάς, μόνιχτό το βιβλίο του, διάβαζε κι' έδλεπε τις χείλη του να σκλεύουν δίχως νάκούεται η φωνή του. Δυο γυναίκες πιο πέρα είχαν ξεντούσει τα παιδάκια τους και τα πλένανε μ' άγιασμένο νερό.

Ο Κωσταντής έφερε τη βάρκα του γιαλό γιαλό. Σε πέντε λεπτά θάχαν φτάσει. Όταν άξαφνα μια σκέψη πέρασε απ' το μυαλό του κι' έκαμε τα μάτια του να σεράφουν. Οι έπιδάτες του είχαν περάσει στην πλώρη της βάρκας και κοιτούσαν κατά το άγιασμα: έτοι είχαν γυρισμένες τις πλάτες.

Με τρόπο, χωρίς να τον καταλάβουν, έδγαλε τον πείρο της βάρκας και τον έκρυψε στο ζουνάρι του. Αμέσως άρχισαν να μπαίνουν νερά. Σε λίγο έφταναν πάνω από μια πιαμή κι' ο Κωσταντής, παρατώντας τα κουπιά, άρχισε να φωνάζη:

— Βουλιάζουμε, πνιγόμεστε!

Οι Τούρκοι γύρισαν, είδαν πως η βάρκα βούλιαζε και τάχασαν. Ο Μουντίρης πήρε ένα μικρό τενεκέ, που δε χωρούσε εφ' εκατό δράμια νερό, και τραδοσε να δειάση μ' αυτόν τη βάρκα. Ο άλλος άρχισε τις βλαστήμιες. Ο Κωσταντής, μ' ένα σφουγγάρι, προσπαθοοσε, τάχα, να βουλώση κάποιο άνοαγμα στο πλευρό.

Δέν πέρασε πολλή ώρα και η βάρκα βούλιαξε. Εδύωχε, για τον Μουντίρη που δεν ήξερε κολύμπι, τα νερά δεν ήταν πολύ βαθιά. Οι στολές όμως και τα γαλόνια έγιναν χάλια.

Το άγιασμα ήταν λίγα βήματα πιο πέρα, μα ούτε γύρισαν να δουνε. Το βούλιαγμα της βάρκας το πήρανε για τιμωρία της αγίας. Έτσι το πήραν κι' όσοι έτυχε να δοοτε το περιστατικό. Και σε λίγη ώρα ο κόσμος όλος βοδίζε απ' το καινούριο θαύμα της Αγίας.

Δυο Τούρκοι πήραν μια βάρκα να πάνε στάγιασμα, όμως στη μέση του δρόμου η βάρκα βούλιαξε και λίγο έλειψε να πνιγοονε!

Ο Κωσταντής, στην πύμη του μάρκου, ίστοροδοσε στο Μπάρμπα του τα καθέκαστα. Στο μεταξό είχε άπλώσει το ζουνάρι του να στεγνώση.

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ από MARK TWAIN

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Και πρόθεσε άπειληγικά:

— Ναί, μα θα κάμω κι' αυτούς εδω να τη θυμηθοον μια μέρα...

Η εκτίμησή του για τον Χένδον γινόνταν όλοένα και μεγαλύτερη, και το ίδιο μεγάλωνε και η εγγνωμοσύνη που ένοιωθε γι' αυτόν. Σκεπτόταν:

— Όποιος σδάζει τον βασιλιά του απε κίνδυνο θανάτου, το προσφέρει βέβαια μια μεγάλη όψηρση. Άλλα αυτό δεν είναι τίποτε, δεν έχει ούτε σύγκριση μπροστά ο' εκείνο που θα κάνη ένας που θα σώση τον βασιλιά του από την ντροπή και τον ξευτελισμό.

Ο Χένδον υπέφερε τη μαστίγωση σιωπηλά και με στρατιωτική άπάθεια. Η στάση του αυτή καθώς και το δε προσφέρθηκε να μαστιγωθεί αυτός αντί για το παιδί, τον έκαναν να κερδίση την εκτίμηση του εξαχρωμένου όχλου που στεκόταν γύρω και χάζευε. Οι κοροϊδίες και τα γέλια έπαψαν όδότελα. Νεκρική σιωπή βράιλευε και δεν άκούοταν παρά μονάχα το σφύριγμα του βούρδουλα που έσχιζε τον άέρα. Η σιωπή συνεχίστηκε και όταν τελείωσε η μαστίγωση και έδεσαν πάλι τον Χένδον στο φάλαγγα. Το πλήθος στεκόταν άπόμερα και παρατηροοσε τον Χένδον με περιέργεια άνάμικτη με σεδασμό. Ο Έδουάρδος πλησίασε άθόρυθα τον φίλο του και του ψιθύρισε σταδί:

— Όλα σδύσαν για μένα, άπακρίθηκε ο άλλος, δεν έπιθυμώ τίποτα, εκτός απ' το θάνατο.

— Σκέψου όμως τη γυναίκα σου και το παιδί σου, σύντροφε.

— Τι με μέλει πιο έμένα για γυναίκα και για παιδί, τώρα που η πατρίδα μου καταστράφηκε κι' ο Αυτοκράτορας άιχμαλωτίστηκε!

— Σύντροφε, το λέει σε λίγο, άκουσε την τελευταία μου παράκληση. Αν πεθάνω πριν φτάσομε στη Γαλλία, μην άφήσεις στα ξένα το πτώμα μου, πέρ' το μαζί σου και θάφε το στο χδωμά της πατρίδας μας. Βίλε μου τα προάσημα μου στο στήθος, το δπλο στο χέρι και το σπαθί στο πλάι. Έτσι θα μείνω άγρυπνος φρουρός, ως που νάκούσω τον κρότο των κανονιών και το ποδοβολητό των άλόγων... Φορώντας τη μεγάλη του στολή, με τα χρυσά άρματά του, θα περάση ο Αυτοκράτορας καθέλα στο άλογό του. Τότε κι' απ' το μνήμα εγώ θα τ' άκούσο, και θα πεταχθώ και θα τρέξω να υπερασπισθώ την Πατρίδα κι' αυτόν.

(Μετάφραση απ' τη Γερμανική του H. Heine)

ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

της Φαντασίας έγιναν κίολας κόμης. Ψηλότερα ήταν άδύνατο να φθάσω μέσα ο' ένα τόσο σύντομο διάστημα. Σε λίγο θα έχω φορτωθεί με τόσες πολλές τιμές και αξιώματα, που δεν θα ξέρω τι να τα κάνω. Κι' ωστόσο εγώ τους δίνω σημασία, όσο κι' αν είναι φανταστικά κι' άνυπαρκτα, μόνο εξ αίτίας της άγάπης που φανερώνουν. Για μένα οι τιποτένιοι αυτοί τίτλοι που μου χαρίστηκαν από μια καθαρή κι' εγγνώμονη καρδιά, είναι άσύγκριτα πολυτιμότεροι από άληθινούς τίτλους που θα τους είχα εξαγοράσει με μύριους έξευτελισμούς και ταπεινές κολακειές από κανένα υπεροπτικό και φαντασμένο τύρανο.

Ο σέρ Χούγκ έστριψε το άλογό του για να φύγη και καθώς άπομακρυνόνταν, το πλήθος παραμέριζε σιωπηλό και φοβισμένο για να το άνοίξη τόπο να περάση και ύστερα πάλι ένώνονταν άμιλητο. Κανένας δεν ξεστόμιζε ούτε μια λέξη, ευνόικη για τον κατάδικο, ούτε κανένας τόλμησε να τον πλησιάση για να το δείξη τη συμπάθειά του. Μολαταυτα ένας χωριάτης, που έφτασε εκείνη την στιγμή, άρχισε να κοροϊδύει τον άπατεώνα και θέλησε να το πετάξη ένα φόριο ποντικό στο κεφάλι. Μα μια γερή γροθιά στον ώμο έκανε το χέρι του να παραλύση και το πλήθος τον έσπρωξε έξω βουίζοντας άπειληγικά. Έστερα βράιλευσε και πάλι θρησκευτική σιγή γεμάτη εκτίμηση και θαυμασμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'

Προς το Λονδίνο

Όταν πέρασαν οι δυο ώρες που ήταν καταδικασμένος ο Χένδον να περάση στο φάλαγγα, οι δεσμοφύλακες τον έλυσαν και τον άφησαν ελεύθερο, με τη σδσταση να φύγη άμέσως και να μην ξαναπατήση πιά το πόδι του ο' αυτό το μέρος. Έστερα το έδωσαν πίσω το σπαθί του καθώς και το μουλάρι του και το γαϊδούρι. Καβαλλίκεφε κι' έφυγε συνοδευόμενος από τον βασιλιά, ένω ο κόσμος παραμέριζε με σεδασμό για να τους άφήση να περάσουν και ύστερα άθόρυθα διαλύθηκε και σκορπίστηκε στο χωριό.

Ο Χένδον ήταν βοθισμένος σε συλλογή. Είχε ένα σωρό σοβαρά ζητήματα να σκεφθή. Τι έπρεπε να κάνη; Κατά πού να πάη; Αν δεν κατόρθωνε να εξασφαλίση την προστασία κανενός ανθρώπου με δύναμη και

— Τώρα έκανα την τύχη μου! σκέφθηκε. Από ίππότης στη χώρα

έπιρροή στην Αδλή, θά έχανε τόν τίτλο του και την κληρονομία του και θά είχε κιόλας νομισθεί από πολλούς για άπατεώνας. Από ποιά όμως μπορούσε να ελπίζει να βρή αυτή την ισχυρή προστασία; Ναι, από ποιά; Αυτό ήταν ένα πρόβλημα πολύ δύσκολο να λυθί. Έξαφνα τού ήρθε μια σκέψη, που μόλις παρουσίαζε μια παραμικρή ελπίδα. Μια ελπίδα άμυδρή κι' αδύνατη, μα ωστόσο την μοναδική, μια και δεν έβρισκε κιμιά άλλη καλύτερη. Θυμήθηκε βτι ο γέρο "Ανδρέας, ο παλιός τους διηρέτης, τού είχε έγκωμιάσει την καλοσύνη του νεαρού βασιλιά και τού είχε είπει πόσο καλός και γενναίος φυχός φαινόταν στους άδικημένους και στους δυστυχισμένους. Γιατί να μην δοκιμάσει να παρουσιασθή στον βασιλιά και να τον παρακαλέσει να τού δώσει τδ δικιο του; Ναι, μα μπορούσε ένας φτωχός πολυδουλιμένος στρατιώτης σαν κι' αυτόν να φθάσει ως τόν βασιλιά; Αλλά γι' αυτό είχε ακόμη καιρό. Μπορούσε να τδ σκεφθή κι' άργότερα. Δίχως άλλο θά βρισκόταν κανένας τρόπος. Τδ κυριότερο που είχε να κάνει τώρα, ήταν να τραθήξει κατ' ευθείαν πρδς τδ Λονδίνο. Πιθανόν έχει να μπορούσε να τόν βοηθήσει ο παλιός φίλος του πατέρα του, ο σερ Χένρυ Μάρλοου, ο «καλός γέρο-σέρ Χένρυ» που είχε κάποιον αξίωμα στην αδλή του μακαρίτη βασιλιά, αλλά ποιά άκριβώς δεν θυμόταν.

Τώρα που είχε μπροστά του ένα ώριμο σκοπό και ήξερε πού έπρεπε να κατευθύνη τις ενέργειές του, ο Μιλς έπαψε πιά να αισθάνεται την κατάπτωση και την άπογοήτευση που πλάκωνε πρώτα την καρδιά του, και σήκωσε ψηλά τδ κεφάλι του μ' έμπιστοσύνη στο μέλλον. Μ' έκπληξη του παρατήρησε βτι είχε κιόλας προχωρήσει αρκετά, γιατί τδ χωριό φαινόταν πολύ μακριά στο βάθος τού δρίζοντα. Ο βασιλιάς πήγαινε δίπλα του με σκυφτό τδ κεφάλι. Κι' αυτές ήταν βυθισμένες σε βαθιές σκέψεις. Ο Χένδον κονταστάθηκε. Θά ήθελε τδ παιδί να ξαναγυρίσει σε μια πόλη όπου, από την ώρα που γεννήθηκε, δεν είχε γνωρίσει παρά πείνα, γόμνια και κακομεταχείριση; Έπρεπε να τόν ρωτήσει, δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς. Σταμάτησε τδ ζώο του, στράφηκε πρδς τόν βασιλιά και τού είπε:

— Δεν ρώτησα ακόμη πού πηγαίνουμε. Μεγαλειότατε. Τι διατάζει ο κύριός μου;
— Στο Λονδίνο!
Ο Χένδον κατευχαριστήθηκε μ' αυτή την απάντηση, παρ' όλο πού

τού φάνηκε παράξενη, κι' εξακολούθησε ήσυχος πιά τδ δρόμο του. Τδ ταξίδι πέρασε χωρίς τίποτε τδ εξαιρετικό, τέλειωσε όμως μ' ένα δυσάρεστο επεισόδιο. Έφθασαν στην πρωτεύουσα στις δεκαεννέα τού Φεβρουαρίου, κατά τις δέκα τδ βράδυ, και περνοσαν από τή γέφυρα τού Λονδίνου όπου συναισιζόταν άφάνταστο πλήθος, πού χόρευε, τραγουδούσε και μεθοκοπούσε. Άλλοι καταγινόταν να στολισουν τά σπίτια των για την αυριανή τελετή. Ένας μεθυσμένος άστος σκόνταψε σ' ένα δοκάρι πού κοιτόταν χάμω κι' έπεσε επάνω στον μπροστινό του. Έκείνος γύρισε θυμωμένος πίσω και τόν φιλοδώρησε με μια γερή γροθιά. Ήταν κατάλληλη στιγμή για να φωνάξει ο καυγάς, γιατί οι προετοιμασίες για τή τελετή τού βασιλιά πού θά γινόταν την επομένη, ήταν στο ζωηρότερο σημείο. Ο ένθουσιάζος και τδ πιωμένο κρασί είχαν ανάψει τά αίματα, και πέντε λεπτά άργότερα από τδ μικροεπεισόδιο αυτό, είχε προκληθεί σωστή συμπλοκή πού έπαιρνε δλοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις. Ο βασιλιάς κι' ο Χένδον χωρίστηκαν βίαια κι' ο ένας έχασε τόν άλλον μέσα στο διαπληκτιζόμενο πλήθος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'
Πως τδ πέρασε ο Τόμ
Ένώσω ο αλήθινος διάδοχος τού θρόνου, ντυμένος στα κούρέλια και νηστικός, έκανε παρέα μαζί με τούς άλλους πού τόν κορόιδευαν και τόν κακομεταχειρίζονταν, κι' είχε κλειστεί στη φυλακή μαζί με λωποδύτες και κακούργους και θεωρούταν από τόν καθένα ή τρελλός ή άπατεώνας, — ο ψευδοβασιλιάς Τόμ Κάντυ περνούσε πολύ διαφορετικά στο βασιλικό παλάτι.
Την τελευταία φορά πού άσχοληθήκαμε μαζί του, είχε αρχίσει κιόλας να βρισκν στο βασιλικό αξίωμα κάποια ευχαρίστηση. Η ευχαρίστηση αυτή γινόταν δλοένα μεγαλύτερη όσο περνοσαν οι ήμέρες, τόσο πού στο τέλος ο Τόμ μόνο χαρά αισθανόταν πού είχε γίνει βασιλιάς.
Κάθε φόβος πού αισθανόταν χάθηκε, οι έννοιες του υποχώρησαν και σιγά σιγά εξαφανίστηκαν δλοτέλα. Μα κι' ή δειλία κι' ή άτολμία πού αισθανόταν στην αρχή μπροστά στο άγνωστο περιβάλλον του, χάθηκε κι' αυτή με τόν καιρό. Πολύ συντέλεσαν σε όλα αυτά και οι καθημερινές συνομιλίες του με τόν Χώμφρεντ Μάρλοου πού είχε γίνει τώρα ο άχώριστός του σύντροφος.
(Ακολουθεί) ΓΕΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΑΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΟΔΟΤΗΣ
ΔΙΗΓΗΜΑ

Τόν έλεγε Στέν, ο μικρός Στέν. Ήταν ένα παριζιανάκι καχεχτικό, χλωμό, πού μπορεί νάταν 10 χρονών, ακόμα και 15. Μ' αυτές τις μυγίτσες δεν μπορείς ποτέ να μαντέψεις σωστά. Η μάνα του είχε πεθάνει, ήταν φύλακας ενός κήπου στη συνοικία τού Τέμπλου. Ήθελε δλο, πώς κάτω απ' τδ άργιμπο μoustάκι του, κρυβόταν ένα γλυκό, τρυφερό χαμόγελο, σχεδόν μητρικό, πούταν εύκολο να τδ δεις, φτάνει να ρωτούσες τόν αγαθό άνθρωπάκο:
— Τι γίνεται ο μικρούλης σου, μπάρμπα;
Τόν αγαπούσε τόσο τδ γιόκα του ο μπάρμπα Στέν!
Μά τώρα με την πολιρκία, όλα άλλαζανε. Ο κήπος τού μπάρμπα Στέν έκλεισε, τούθαλαν πετρέλαια, κι' ο δύστυχος άνθρωπάκος, υποχρεωμένος σε μια φύλαξη άκατάπαυστη, περνούσε τόν καιρό του στα έρημικά δρομάκια τ' άναστατωμένα. Θά πρεπε να βλέπατε και τδ μoustάκι του όταν μιλούσε για τούς Πρώσους.
Ο μικρός Στέν δεν παραπονιόταν και πολύ γι' αυτή τή νέα ζωή. Μια πολιρκία. Είναι τόσο διασκεδαστικό πράγμα για τ' άλανάκια!.. Ούτε σκολειό ούτε τίποτα διακοπές... ά διακοπές, κι' ο δρόμος έμοιαζε πάντα σά νάταν πανηγύρι.
Τδ παιδί έτρεχε έξω ως άργά τή νύχτα. Ακολουθούσε τδ πεζικό πού πήγαινε στα προχώματα... Άλλοτε κοιτούσε αυτούς πού γυμνάζονταν... Ύστερα, ήταν ακόμα και τδ γλέντι τής «ούρας».
Με τδ κορινάκι του κάτω από τδ μπράτσο, άνακατευόταν μ' αυτές τις άτέλειωτες σειρές πού σχηματιζόταν κάθε πρωί κάτω από τόν Ισκιό τής χειμωνιάτικης αύγης, στις πόρτες τού χασάπη, τού ψωμά...
Όταν ο μικρός Στέν δεν ήταν ούτε στα προχώματα, ούτε στα ψωμάδικα, ήσουν αίσουρος πώς θά τόν έβρισκες στην πλατεία τού Σατώ ντ' Ω, νά κοιτάζει τδ παιχνίδι τής «ρουλέτας». Αυτός δεν έπαίξε βέβαια, χρειάζονταν τόσα χρήματα γι' αυτό. Τούφτανε να κοιτάζει στα μάτια τούς παίχτες.
Ένας ιδίως, ψηλός, σωστό ταβανέζιλο, με κοστουμί βαθυκόκκινο, παύαιζε πάντα τάληρα, κέντριζε τδ θαυμασμό του.
Μια μέρα, σηκώνοντας ένα νόμισμα πούχε πέσει κάτω από τά πόδια τού μικρού Στέν, τούπε σιγά:

— Αυτό σ' αλλοιθωρίζει, ε... Τόκα λοιπόν!.. Άν σ' άρέσει, θά σου πω πού μπορείς να βρής!..
Όταν τδ παιχνίδι τελείωσε, τόν τραβήξε σε μια γωνιά και τού είπε να πάη μαζί του να πουλήη έρημιές τούς Πρώσους. Δίνανε τριάντα φράγκα για κάθε ταξίδι. Στην αρχή ο Στέν άρνήθηκε, καταφουρισμένος, και μάλιστα έκανε τρεις μέρες να πάη στην πλατεία. Τρεις φριχτές μέρες, ούτε έτρωγε, ούτε κοιμόταν. Τή νύχτα, στο σκοτάδι, έβλεπε τδ παιχνίδι τής ρουλέτας διαρκώς μπροστά στα μάτια του, κι' ένα σωρό τάληρα πού κυλούσαν δίπλα του άστραφτερά. Ο περασμός ήταν μεγάλος. Την τετάρτη μέρα ξαναπήγε στή πλατεία, είδε τόν ψηλό κι' άφησε να τόν δελεάσει.
Φύγαγε ένα χιονισμένο πρωινό, μ' ένα σακκι στο ώμο και με τις έρημιές κρυμμένες κάτω από τις μπλοζές τους. Όταν έφτασαν στην πόλη τής Φλάντρας, μόλις άρχισε να γλυκοχαράζει. Ο ψηλός πήρε τόν μικρούλη Στέν απ' τδ χέρι και σιμώνοντας τόν φρουρό, τούπε με μια χαμηλή κακομοίρικη φωνή:
— Άστε μας να περάσουμε, καλέ μου κύριε. Η μάνα μας είναι άρρωστη, ο παπάκης πέθανε.
Πάμε στα χωράφια για να μαζέψουμε πατάτες με τόν άερφούλη μου!
Έκλαιγε. Ο Στέν καταντροπιασμένος έσκυβε τδ κεφάλι. Ο φρουρός τούς κοίταξε μια στιγμή, έριξε μια ματιά στον έρημο δρόμο τόν κατάλευκο: «περάστε γρήγορα!» τούς είπε καθώς τραβόταν. Και νά τους τώρα στο δρόμο τού Ωμπερδελιέ. Ο ψηλός τώρα χαχανίζει!..
Αυτός ήξερε τούς δρόμους. Περνούσε μέσα απ' τούς άγρους για να ποφεύγη τδ φυλάκεια. Μ' όλα ταύτα με κάτι έθελοντές τά βρήκαν σκούρα. Όσο κι' αν ξανάλεξαν την ίδια ιστορία, δεν ήθελαν να τούς άφήσουν να περάσουν. Μά την ώρα πού κλαιγόταν ο ψηλός, βγήκε από την πόρτα ένας γέρο-δεκανέας κατάλευκος, γεμάτος ρυτίδες, πούμοιαζε πολύ με τδ γέρο-Στέν.
— Έμπρός, έμπρός, μην κλαίτε πιά, είπε στα παιδιά, θά σάς αφήσουν να πάτε για τις πατάτες σας. Μά πρώτα έλατε να ζεσταθήτε λιγούλακι. Αδτός ο φασουλάκος φαίνεται νάναι παγωμένος!
Άλίμονο, δεν έτρεμε από κρύο ο μικρούλης Στέν, άλλ' από φόβο, από ντροπή...
Στριμωχτήκανε για να κάνουν θέση στα παιδιά. Τούς έδωσαν καφέ. Την

ώρα πού έπιναν, ένας αξιωματικός πρόβαλε στην πόρτα, φώναζε τδ δεκανέα, τού μίλησε σιγά κι' έφυγε γρήγορα.
— Παιδιά! φώναζε ο δεκανέας ένθουσιάζος, απόψε θάχουμε ντουφεκίδι!.. Άρπάξτε τδ σύνθημα από τούς Πρώσους... Θαρρώ πως θά τούς ξαναπάρομε αυτό τδ άπρόσβλητο Μπουρζέ!..
Έγινε μεγάλη φασαρία με τδ μπράβο και τά ξεφωνητά. Χόρευαν, τραγουδούσαν. Την ώρα τής γενικής άνακατασούρας, τά παιδιά τσούκασαν.
Ήταν τδ τελευταίο έμπόδιο αυτό τώρα μπροστά τούς άπλωνόταν ή έρημη πεδιάδα, και στο βάθος ένας τοίχος λευκός, κατατροπημένος από σφαίρες. Σ' αυτό τόν τοίχο πήγαιναν, σκύδοντας κάθε τόσο τάχα για να μαζέψουν πατάτες.
— Άς γυρίσουμε πίσω, μην πάμε!.. έλεγε δλοένα ο μικρός Στέν.
Ο άλλος σήκωνε τούς ώμους και

προχωρούσε διαρκώς. Ξαφνικά άκούστηκε τδ τρικ-τράκ ενός ντουφεκιού πού τδ γέμιζαν.
— Ξαπλώσου, φώναζε ο ψηλός πέρνοντας χάμω.
Αφού έπεσε, σφύριξε. Ένα άλλο σφύριγμα τού άπάντησε, πούμοιαζε σά νάβγαίνε μέσ' από τδ χιόνι.
Προχώρησαν, έρποντας. Μπροστά στον τοίχο πρόβαλαν δυό κίτρινα μoustάκια πλαισιωμένα από μια κάσκα. Ο ψηλός πήδησε στο χαντάκι δίπλα στον Πρώσο.
— Είναι ο άερφός μου, είπε, δείχνοντας τδ σύντροφό του.
Σε μια γωνιά ένα σπίτι κηπουρού. Η αδλή ήταν γιομάτη από στρατιώτες πούπαίζαν χαρτιά, ή έβραζαν τή σούπα σε μια δυνατή φωτιά. Τι άρχια πού μύριζαν τά λάχανα και τδ λαρδί!.. Τι διαφορά με τδ φυλάκεια τών έθελοντών! Άπάνω οι αξιωματικοί. Άκουγόταν να παίζουν πιάνο, ή να ξεδουλώναν μπο-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Καλό ταξίδι!
(Άνεκινώθη από τδ Μαρτίνο Βέγια)

τίλιες ζαμπάνια. Όταν οι παριζιάνοι μπήκαν, τους δέχτηκαν με ξεφωνητά και με «ζήτω». Πήραν τις έφημερίδες, κι ύστερα τους έδωσαν να πιουν κι άρχισαν την κουβέντα.

Ο μικρός Στέν ήθελε να μιλήσει λίγο κι αυτός, να δείξει πως δεν ήταν κανένας βλάκας. Μά κάτι τον στενοχωρούσε. Απέναντί του, καθόταν ένας Πρώσος κάπως γερασμένος, πιδ σοβαρός απ' τους άλλους, που διάβαζε, ή μάλλον έκανε πως διάβαζε, γιατί τα μάτια του ήταν καρφωμένα πάνω στο μικρό.

Στο βλέμμα του υπήρχε τρυφερότητα και μομφή. Θέλεγες πως σ'άν τοπο του αυτός έ άνθρωπος είχε ένα γιδ της ήλικίας του Στέν, και σκεπτόταν: — Κάλιο να πέθαινα, παρά να βλέπω το γιδ μου να κάνη ένα τέτοιο επάγγελμα...

Απ' αυτή τη στιγμή, ο Στέν ένωνισε σάν κάποιο χέρι που του πλάκωνε την καρδιά και την εμπόδιζε να χτυπήσει...

(Το τέλος στο ερχόμενο)

(Μετάφραση απ' το γαλλικό του A. Daudet.)

ΑΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

Αγαπητοί μου,

Η ΣΥΜΦΩΡΑ της Χαλκιδικής είναι ή μεγαλύτερη απ' όσες είδαμε ποτέ στην Ελλάδα. Θυμίζει τους σεισμούς της Κίνας και της Ιαπωνίας. Έγιναν κι άλλοι μεγάλοι σεισμοί στις ήμέρες μας, και προχτές ακόμα είχαμε την κατοσοροφή της Κορίνθου. Μά δεν ήταν τόσο φοβεροί, δεν είχαν τουλάχιστο τόσα ανθρώπινα θύματα. Στη Χαλκιδική, ο αριθμός των σκοτωμένων και των βαριά πληγωμένων πέρασε τους πεντακόσιους κι ακόμα ανεβαίνει, γιατί ακόμα ξεθάβουν από τα έρείπια... Δεν είναι μόνο γιατί οι σεισμοί αυτοί ήταν φοβεροί, αλλά προπάντων γιατί ήρθαν ξαφνικά, κεραυνοβόλα. Οι κκομοιοροι οι άνθρωποι, στέν ύπνο τους, δεν πρόφταναν καλά-καλά νάνωνοηθούν, και βρισκόταν θαμμένοι κάτω από πεσιμένους τοίχους και σκεπές.

Οι σεισμοί πάντα βέβαια είναι ξαφνικοί. Αλλά συνήθως οι άνθρωποι προφταίνουν να πεταχθούν από τα σπιτία τους πριν γκρεμισθούν ή καθώς γκρεμίζονται λίγο-λίγο. Στην Ίερισσό, στη Νέα Ρόδα, στο Στρατώνι, πολλοί, πάρα πολλοί, δεν πρόφταν. Μά και πως να προφτάσουν, αφού «ή γή έσεισθη εκ θεμελίων»,

όπως τηλεγράφησε κάποιος από και; Τα σπιτία, και τα πιό γερά, τα πιό αντισεισμικά, σωριάζονται κάτω σε λίγα δευτερόλεπτα. Πολλοί, που πρόφταναν να βγουν έξω—είτε γιατί ήταν άγγρυνοι κείνη την ώρα, είτε γιατί κοιμόταν σε λούγια—πλακώθηκαν από τα έρείπια των σπιτιών τους στο δρόμο. Σε πολλά μέρη άνοιξαν στο έδαφος χαντάκια τέσοερα μέτρα πλατιά και δέκα βαθιά. Φαντασθήτε τί έγινε τό σπιτί, που ένα τέτοιο χαντάκι άνοιξε κάτω απ' τα θεμέλιά του! Ντισόβρια, ξύλα, μαδέρια, κεραμίδια, άνθρωποι, καταβαραινόνταν μαζί.

Από τα χιλία περιστατικά που έγραψαν εδώ οι έφημερίδες, κι ένα μόνο θάρτανε γιδ να μάς δώση πλέρια την ιδέα της κατασοροφής, — αυτό: Σ' ένα σπιτί, την ώρα του πρώτου σεισομού, βρισκόταν μιά νέα με τον άρραδωνιαστικό της, Μιλούσαν εθυμα, γελοσάν ξένοιαστα, έταν άκουσαν μιά φοβερή βουή κι ένιωσαν τό σπιτί να χορεύη.

— Σεισομός! Παναγία μου!

Έτρεξαν στην πόρτα να βγουν. Αλλά ή πόρτα αφηνώθηκε και δεν άνοιγε. Έξαλλοι, έτρεξαν να πηδήσουν απ' το παράθυρο, κι ως ήταν ψηλά έξη έφτά μέτρα. Παρά να σταθούν, να θαρτούν ζωντανόι στα έρείπια του σπιτιού που είχε άρχισι να γκρεμίζεται, καλύτερα να πηδοσαν κι ως σκοτιωνόνταν. Τό κάτω-κάτω μπορούσε και να γλυτώσουν μ' ένα σπασμένο πόδι ή χέρι... Αλλά πρός μεγάλη τους εκπλήξη και χαρά, έδαν έσχυφάν από τό παράθυρο, είδαν πως τό έδαφος δεν άπείχε παρά ένα μόλις ή ενάμισο μέτρο! Είχε γκρεμιστεί τό ένα πίκωμα και τάλλο χόρευε από πάνω του: είχε άνοιξει ή γή κι' είχε κατακτεί τό μισό σπιτί; Δέ στάθηκαν βέβαια να τό εξακριβώσουν. Πήδησαν έξω κι' οι δυό, χοιρίς να πάθουν τίποτα. Λίγο όμως βάσταξε ή χαρά τους: Ο σεισομός εξακολουθοσε, τό σπιτί γκρεμίζόταν, και πριν προφτάσουν νάπομακρυνθούν, βρέθηκαν θαμμένοι κάτω από πέτρες. Τους έβγαλαν ύστερα, πληγωμένους βαριά και τους δυό. Ο νέος έζησε. Η νέα όμως πέθανε την άλλη μέρα απ' τις πληγές της...

Είδα στις έφημερίδες και φωτογραφίες απ' τα κατασοτραμμένα χωριά. Οδ' ένα σπιτί όρθιο, οδ' ένα χτίριο γερό. Παντού γκρεμίδια, παντού έρείπια, παντού χάσματα. Και να συλλογίσαι πως κάτω από τους σωρούς εκείνους των πετρών και των ξύλων, βρισκόταν ακόμα νεκροί ή ζωντανόι που άγωνιούσαν!... Καμ-

μιά φωτογραφία από την Κορίνθο δεν είδα τόσο φοβερή. Οδτε από τη Ζάκυνθο τότε στο μεγάλο σεισομό, που είχε κουσοουρέψει όλα της τα ψηλά κκομπανάρια. Τα σπιτία είχαν βλαφτεί σημαντικά, μά τα περισσότερα έμεναν όρθια. Κάπου-κάπου έβλεπες κανένα πεσιμένο. Αλλά τό κακό της Χαλκιδικής δέ ματαστάθηκε στην Ελλάδα. Τέτοια κατασοροφή!...

Κι' έγινε, χωρίς έμετε έδω να νοιώσουμε παρά μιά δυό έλαφροτάτες δονήσεις. Την ώρα που κοιμόμαστε ήσυχοι στα κρεβάτια μας, ή ξυπνούσαμε χαρούμενοι γιδ νάχρίσουμε την ήμέρα μας, άλλοι άνθρωποι—ήχι έξνοι, ήχι μακρνοί—άλλοφρονούσαν σε μιάν αφάνταστη συμφορά ή έβρισκαν τόν τραγικότερο θάνατο. Την άλλη μέρα τα μαθαίναμε απ' τις έφημερίδες. Και μάς φαινόνταν υπερβολικά, άπίστευτα. Κι' όμως ήταν αλήθεια. Οι κατοπινές είδήσεις επικύρωναν τις πρώτες, κι' ήταν από μέρα σε μέρα φοβερώτερες...

Φυσικά, ή θλίψη μας, ή συγκίνηση μας ήταν μεγάλη. Αφοδ συγκινήθηκαν και ξένοι, πόσο περισσότεροι έπρεπε να συγκινηθοίμε μες από τη συμφορά αδελφών μας. Και κάμαμε άμέσως, έτι μπορούσαμε γιδ να τους άγκουφίσουμε. Στείλαμε σκηνές, τρέφια, φάρμακα και χρήματα όσα είχαμε. Κι' άνοιζαμε έράνους γιδ να μαζευτούν κι' άλλα, κι' άλλα. Γικτι χρειάζονται πολλά. Πώς άλλοιότικα θα ξαναγίνουν τα κατασοτραμμένα χωριά; πως «θα γεμισουν άνθη» τα χόσματα «που άνοιξε ο σεισομός», όπως λέει ένας στίχος του Σολωμού; Οι σεισοπάθοι είναι φτωχοί. Η συμπαθεία, ή συμπόνια των αδελφών τους θα τους βοηθήση. Εδτωχώς, που εκείνοι είναι σχετικά λίγοι κι' οι αδελφοί τους είναι πολλοί. Αμα δώση καθένας και τό λίγο που μπορεί, οι πεινασμένοι θα φάνε, οι γυμνοί θα ντυθούν, οι άρρωστοί θα γάνουν και τα σπιτία θα ξαναγίνουν.

Μόνο οι νεκροί δεν μπορούν νάνασθηθούν και μόνο τό πένθος δεν μπορεί να φύγη απ' τις καρδιές των ζωντανών. Ας τους παρηγορήση τουλάχιστο ή αγάπη μας... Στην Ίερισσό, στο Στρατώνι, στην Άρναία, ήταν και μερικά Διαπλασόπουλα. Τι να κάνουν τόρα τα κκοιμένα; Γλύτωσαν, υπάρχουν, έχασαν δικούς τους, πληγωθήκαν, ή δεν έπαθαν τίποτα; όπως οι πιό τυχεροί; Όλη μας ή συμπάθεια στρέφεται τόρα πρός αυτά τα παιδιά. Μακάρι να είναι καλά—όσο μπορεί να είναι κανείς, ύστερ' από τέτοια δοκιμασία...

Σας άποάζομαι
ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΤΑ

Σε χαίρετώ, Ευρώτα μου. Τρανέ μές' σ'ά ποτίμα, Που τό καθάριά σου νερά τραγουδία ψέλνουν χιλία, Μέσ' σ'ου; χειμώνες φεύγοντας και μέ' απ' τα καλάμα, Γιδ ποτίνά άθάνατα, Για δροσάμενα δαίλια.

Μένα ή μοίρα μου όρισε σ' άλλες να πάω χώρες, Άλλα ποτίμα να διαβώ, που άλλα τραγουδία λένε, Να δοκιμάσω άλλη ζωή κι' άλλες καινούργιες ώρες, Υπάρχουν κι' άλλοι θοάμβοι, Εδωράτα δοξασιμένο!

Ο φίλος όμοσ ο γλυκόσ κι' ο σύντροφος του πόνου Στην παιδική τη θλίψη μου και τη μελαγχολία, Έσ' ήσουν. Πάντα γελαστός στο κέλημα του χρόνου, Ένώ μου δειλίαζε ή καρδιά κι' ήταν πικρή και κρύα.

Φεύγω. Μά ή δόλια μου ψυχή έδω κάπου θα μένη, Τη βοσκοπόδια, πών γλυκών νερών σου τη μαγεία, Να βλέπη, που με την ποδιά τη χλοοκεντημένη Στις όχθες σου θά έρχεται, να διάχνη την άνα.

Μακριά σου πία, Ευρώτα μου. Στή μακρινή τη χώρα Θ' άναπολώ νοσταλγικά, έτι θα μούθι λείψει Και που μαζί άγαπήσαμε, μέσ' στην καρδιά μου τόρα Νοιώθω πικρό παραπόνο, άνείπωτη μιά θλίψη.

Αργιολούλοδο

ΤΟ ΦΤΩΧΟ ΜΟΥ ΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ

Από την πρώτη μέρα που άρχισαν τα μαθήματα, άρχισε και ή εφαρμογή τό σκεδίου και τα βάσανα του δασκάλου μου. Δεν διάβαζα, δεν έγραφα, τον πείριμα, του έλεγα άνοησίες, έκανα τον βλάκα και πολλές φορές τον άρρωστο. Ο δάσκαλος μου ήμωνα και τάλγε σκνά σ'όν πατέρα κι' ο πατέρας άπορούσε γιδ την άνεπαιθήρακή μου στάση, ήταν ή πρώτη φορά που έκανα έτσι. Έγώ όμως δεν έκαπα ούτε στιγμή να εφαρμόζω τό σκεδίό μας. Μιά μέρα ένας ψίθρος κκολοφορήσε στο σπιτί γιδ τό δάσκαλό μου. Η μητέρα παρακαλούσε τον πατέρα να μηκαλλάξη απ' μ'όν, της είχα παραπονεθεί' ο πατέρας τον λυπόταν γιατί ήσαν φτωχοί; και με τα λεπτά που έκαμνε συντηρούσε την άρρωστη μάννα του. Τα πράγματα συνέχισαν τον κατήφορο που τους έδωσα και μιά μέρα σάθηκα από τό δασκαλό μου. Ο χαράς εδωγγελία στους φίλους μου!... Πόσο χάρηκα μαζί τους! Οι

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΤΑ

μέρες της λευτεριάς και του παινιδισθ κατακυλούν γρήγορα. Έτσι έφτασε μέρα που δέ θα τη ξεχάσω ποτέ όσα χρόνια κι' άν περάσουν. Τό μεσημέρι αυέης της μέρας ήθε ο πατέρας στο σπίτι λυπημένος φοβερά. Φοβήθηκε μή του συνέβη τίποτα, εύκυώς όχι. Σάν καθήσαμε στο τραπέζι, ο πατέρας μου με πήρε στην άγκαλιά του και άρχισε να με χαιδεύη, λέγοντας σ' άλλους μας αυτά τα γεμάτα πίκρα λόγια:

«Η άρρωστη μητέρα του κ. Κ... πέθανε χθές. Έλαβα ένα γράμμα και μάς προσκαλεί στην κηδεία της. Είμαστε οι μόνοι φίλοι του και πρέπει να πάμε... Όταν έκαμε να δίνη μαθήματα στον Τάκη, θέλησα να τον βοηθήσω μά δέ δέχτηκε; πήρε μόνο κείνα τα χρήματα που έπρεπε να πάρη. Εκτοτε δεν βρήκε άλλο δουλειά, χρήματα δεν είχε και ή μάννα του πέθανε γιδ να ήσυχάζη από τα βάσανα.»

«Ολοι δάκρυσαν, μαζί τους κι' εγώ. Είχα τόσο λυπηθεί γιδ τό χαμό της μάννας του δασκάλου μου, και περισσότερο γιδ ήμωνα εγώ ή αλία. Παρακάλεσα τον πατέρα να μη με πάρη στην κηδεία γιατί δέ θα μπορούσα να δω τη νεκρή μάννα του δασκάλου. Θά δέχονταν μόνο αν μου έκαναν μιά χάρη: να συνεχίσω εθώς τα μαθήματά μου. Ισως έτσι θακανα τό δασκαλό μου να ξεχάση τό κακό που τό έκανα.»

Νυχτοπούλι

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ

Είχα πει στις φίλες μου νάρθουν έκεινο τ' άπόγευμα γιδ να περάσουμε ευχάριστα με άπαγγελίες, πιάνο και συζητήσεις γιδ διάφορα ζητήματα. Έτσι τριγύριζα άσκολα στ' άδειο σαλόνη που δεν άργησε να γεμίση από χαρούμενες φωνές, απ' τα χορτίσια που όλοένα έρχονταν. Άρχισα διάφορες κουβάντες, έντελώς όμως άσχετες από φιλολογικές συζητήσεις. Είπαμε λοιπόν τότε ν' άρχίσουμε απ' τό πιάνο, γιατί ή φωνά και φοβερή μουσική πάντα ή φώναι τις καρδιές σ' ανώτερα πνευματικά έπίπεδα.

Αμέσως τατάχθηκε μιά απ' όλες κι' άφοδ έσπασε την καρέλα, άρχισε ένθουσιασμένη να παίζη, βαστώντας τό χόνο με τό πόδι, και τραγουδώντας με κέφι: Rosalie elle est partie... Ένα γέλιο άντήχησε και μιά, μισδυμομένη; είπε πως αυτό δεν είναι κομμάτι γιδ φιλολογική συγκέντρωση και πως ήσαν προτιμώτερο να παίζη Chopin ή Mendelschon. Μά οι άλλες είχαν μιάλα πιστεί σε ζευγάρι κι' άρχισαν να στοβρίζονται σ' ένα τραλλό φός σ' άσβόρες.

Τότε καρμιά δεν έμεινε επιμένοντας γι' ανώτερη μουσική, κι' άνακατευτικαμε όλες στο χορό, τραγουδώντας ένθουσιασμένα.

Τη «Ροζαλή» άκολούθησε ένα παθητικό ταγκό, κι' αυτό ένα τραλλό βάλς σ'ε κάθε κομμάτι, έπειτα από ένα μάλαμο ποιά θα κάνη τον βαβαλιέρο. Ζευγαρωτές χορεύαμε σε κύκλο. Μά δέ θα πάμε ως τό βράδυ χορεύοντας, είπε μιά. Ας άπαγγείλουμε!

— Όρατα, άπάντησε άλλη, ν' άπαυ γελούμε. Κ' αν θέλετε, άρχίζω πρώτη. Όλες καθήσαμε άναμέτες απ' τό χορό κι' εκείνη σηκώθηκε, στάθηκε στη μέση κι' άρχισε.

— Μιά φορά κι' έναν καιρό, πήγε ή γάτα στο χορό...

Γέλια άντήχησαν απ' τη μιά μεριά, διαμαρτυρίες από δυό τρεις. Τό κέφι είχε άνάψει, όμως δέ χωρούσε τίποτε φιλολογικό, κι' άφοδ άποφασίσαμε να παίζουμε, καθήσαμε γύρω-γύρω στο τραπέζι.

— Σήκωσε τό τραπεζομάντηλο, μού είπε κάποια—πολύ νοικοκυρά φαίνεται—είναι κκοίμα να λερώσει.

Τό σήκωσε εγώ, και γιδ να μη βραχχί τό τραπέζι—ήταν τό παινιδι πολύ φρόνιμο—έφερε ένα άλλο της κουζίνας άσπρο, με κόκκινα καρό.

Στό παινιδι τα γέλια ήταν άφάνταστα. Είχαμε όλες τέτοιο κέφι, που γιδ τό τίποτα γελούσαμε με την καρδιά μας.

Όταν τελειώσαμε, έστρωσα πάλι τό άσπρο λινό τραπεζομάντηλο και τοποθέτησα, όπως ήταν στην άρχη, τ' άνθογυάλι με τα λουλούδια.

— Παίζουμε κυνηγητό; ρώτησε ή πιό καλαβή της παρέας. Όλες σηκώθηκαν άμέσως κι' άρχίσαμε ένα τραλλοκαίνιδιο, χειρότεροσ κι' από μικρά.

Τρέχαμε, είχαμε έπιπλα, καιό μεγάλο. Τό παινιδι άναψε και καθώς κυνηγίμασε γύρω απ' τό τραπέζι, δεν πήγαμε έξω γιατί έβρεχε—κάποτε τραβίσι μιά τό τραπεζομάντηλο, πέφτει τ' άνθογυάλι και τό βρέχει όλο απ' τό ένα μέρος.

— Μαρία, γρήγορα τό ήλεκτρικό σίδερο, τρέξε, θάρρη ή μαιμά σε λίγο και θα μάς μαλώση.

Σε δυό λεπτά πήρα τό σίδερο και σιδέρωνα τό τραπεζομάντηλο γρήγορα κι' άπορημένα, μιλώντας με τις φίλες μου, πάνω στο τραπέζι, όταν άκούω φωνές:

— Α! Α! Α! Στάσου, στάσου, τό κατέστρεψες!

Κοίταξα και τί να δω! Τό μέρος που σιδέρωνα ήταν κατακόκκινο. Έμεινα σαστισμένη, χωρίς να έρω γιδ, απ' αυτό τό πράγμα. Άνασκόνω λίγο και βλέπω από κάτω τό κόκκινο τραπεζομάντηλο της κουζίνας! Όλες γέλασαν, και γέλασα κι' εγώ μαζί χωρίς να σκέτομαι την κασοάδα που δίκαια θα έτρωγα...

Σε λίγο τό σαλόνη άδειωσε, κι' έμεινα μόνη κοιτάζοντας μ' άπελπισία, τό κκοκινισμένο τραπεζομάντηλο, σημάδι της ώρας της φιλολογικής συγκέντρωσης.

Πηγαίο

ΣΤΟ ΚΑΛΟ ΝΥΦΟΥΛΑ, ΣΤΟ ΚΑΛΟ

Κοιτάζονταν ώρα πολλή. Η μιά κρατούσε στο χέρι μιά σημαίτσα τόση δά μικρή, γιδόταζε μαζί με τον τόσο άλλο κόσμο την ήμέρα εκείνη της μεγάλης γιορτής ή άλλη την πλησίασε, κοιτάζοντας πιδ πολύ τη σημαία παρά εκείνη, και με την άπλή παιδική φωνίτσα της, τη ρώτησε:

— Έχεις κι' άλλη; — Όχι, μά θέλεις να την έχουμε μαζί; Γίνανε φίλες. Πιασμένες απ' τό χέρι τόρα, τρέχανε κάτω απ' τα πολλά φωτα που πλημμύριζαν την πλατεία

και μέσα στον κόσμο των πολύ που τους έφεραν ζάλη...

Οι πρώτες ώρες, που ζήσανε μαζί, έγιναν μέρες, μήνες, χρόνια ζήσανε αδερφωμένες, αγαπημένες, σύμφωνες, περάσανε όλα τα παιδικά χρόνια μαζί, και στο σχολείο μαζί και στο θρανίο ακόμη.

Τό σχολείο ήταν εκείνο που δυνάμωνε τη φιλία τους, ξύπνησε στην παιδική ψυχή τους την πιο όμορφη, την πιο όμορφη αγάπη, ή αφοσίωση της μιάς στην άλλη μετρούσε την κάθε τους θλίψη και μεγάλωνε την κάθε τους χαρά. Πίστευαν πως θα είναι ετυχιωμένες και στην πιο κέρα ζωή, με την τσέπη αγάπης τους. Και ήταν!

Μά ηθελε καιρός που θα λησπε να χωριστούν για πάντα. Δέν είχαν βάσει ακόμη στο νου τους πως θ' άλλαζε ποτέ η ζωή τους. Ναι, έπρεπε να χωριστούν.

Μιά αλλιώτικη ετυχία από τη συνηθισμένη τους τις χωρίζε, μια χαρά άμετροτη με μια λύπη περίεργη σφιγγουρίζανε στην ψυχή τους. Η μια τό πήρε απόφαση πως θα φύγει, γιατί άρχισε να συνηθίζει στην καινούργια ζωή που ζανονόταν μόλις της και στον καινούργιο κόσμο που την κύκλωνε ή άλλη ήταν αδύνατο να τό πιστέψει, γαμίκανε τα μάτια της δάκρυα στη σκέψη του χωρισμού τους. Μά η λύπη της τις περισσότερο φορές υποχωρούσε για ν' αφήσει τόπο στη χαρά, για την ετυχία της φίλης της.

Και συλλογιόταν εκείνη την ημέρα, τό σκέτι στολιζόμενο με λουλουδιώ, τον κόσμο των πολύ, τις κοριές, τους κυρίους, τις φίλες της όλες, να ένωσανε μαζί τις σχέσεις τους, ανακατεμένες με τους ήχους μιάς χαρούμενης μουσικής, για την όφραια κοπέλα που θάναι στολιζόμενη με τους άνθοδες της λαμμοιάς.

Και τή βλέπει να φεύγει... Τά χείλη της λένε χαρούμενα, ένω από τό μάτια κυλά ένα δάκρυ.

— Στο καλό, νυφούλα, στο καλό, ή ετυχία νάναι πάντα μαζί σου.

Αιτάνια

Η ΒΟΣΚΟΠΟΥΔΑ

Ο ήλιος, γέρνοντας στη δύση βραφε τον ορανό με κάτι γλυκά μα και μελαγχολικά χρώματα.

Μακρινός έρχόταν ο σκοπός ενός τραγουδιού, που έμοιαζε με παράπονο, με κλάμμα.

Χωρίς να καταλάβω προχώρησα προς τα εκεί, ακολουθώντας τον στενό μονοπάτι που βγαίνει στην καταπράσινη πλαγιά. Είδα τότε μιά παιδούλα, που καθόταν στα πρόσαντα χορτάρια και τραγουδούσε, ένω τ' άρακι της άνιμιζε τα όλομαυρα μαλλιά της. Γύρω της ήταν ξεπλωμένα τα κάτασπρά της άρνάκια, σύμβολο της άθώας της ψυχής.

Ένανα ένα βήμα προς τα πίσω διαστακτικά. Τήν γνώρισα. Ήταν εκείνη, ή βωσκοπούλα που είχα γνωρίσει έδω και τρία χρόνια. Τότε ήταν μικρή, δεκαεπτάχρονή, τώρα είχε μεγαλώσει, είχε ψηλώσει, είχε όμορφη. Τή θυμάμαι. Τήν είχα γνωρίσει πάλι ένα δειλιό μοιο μ' αυτό άπόψε.

Γίνανε καλές φίλες και παίξαμε κάθε βράδυ, κυνηγούσαμε ή μιά την άλλη στην πλαγιά, και τά γέλια μας άν-

τηχούσαν ζωηρά, μέσα στην ήσυχία εκείνη. Κι έπειτα, κουρασμένες, καθόμαστε στα όμορφα χορτάρια, ένω εκείνη άρχισε να τραγουδά γλυκά και χαρούμενα τραγουδιά.

Τό πέραςμα όμως των τριών χρόνων τήν είχε αλλάξει τόσο!

Τήν πλησίασα, τή χαιρέτησα, με γνώρισε. Κι άφου κάθησα κοντά της, τή ρώτησα τήν αίτια της θλίψης της.

— Ήσυχα, μ' ένα μικρό χαμόγελο, άρχισε να μου λέει.

— Ο σκληρός χάρος της είχε πάρει τή μαννούλα της, νέα ακόμα, άφροντάς τήν όφρανη κι έρημη.

— Άφου τελείωσε τήν ιστορία της, έμεινε πολλήν ώρα σιωπηλή, σκεπτική. Κι έπειτα άρχισε να τραγουδά ήσυχα ένα τραγούδι που ο σκοπός του έμοιαζε με παράπονο, με κλάμμα, με μοιρολόι. Κι έβουνα όργα όργα εκείνο τό όφραιο μελαγχολικό δειλιό.

Άγραφιώτικη Φτέρη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Η Λαίδη του Φουντερόν κολυμπά. Μερικές φίλες της της πετούν νερά. Κι εκείνη θυμωμένα ξεραίνεται:

— Μά, καλέ, φτάνει πιά! Με κάματε μουσκεμα!

Νυφούλα τ' Ουρανού

Ρωτούν τήν Σεπσομένη Λαίδη για τον άδερφό της:

— Τι γίνεται ο Νίκος;

— Άφήστε τον, άπαντά. Αυτός έγινε μοναστήρι.

— Νά, έχει καλογέροντες!

Ρέλια

Έξετάζουν τή Φάφνη:

— Πότε ένα τρίγωνο είναι όρθογώνιο;

Κι εκείνη άπαντά:

— Όταν έχει γούστο ο ζαχαροπλάστης.

Άγγελούδι των Ουείρων

ΚΑΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ

Αθήναι, 42 όδός Εβριπίδου, τήν 4ην Οκτωβρίου 1932

ΑΝΑΘΣΗ

Δέν παραλαβήνω γράμματα με άναπαρκές γραμματόσημο, για τά όποια πρέπει να πληρώσω πρόβατο. Ζυγίζέτα να και βάζετε τό γραμματόσημο οωστό.

— Δέν άπαντά σε κανένα, όταν με ρωτά για πράγματα που τά έχει ο Όδηγός του Συνδρομητού. Τιμάται δε. 6, ταχυδρομικός δε. 6 για τό Έσωτερικό και 7 για τό Έξωτερικό, και πρέπει να τον κερμοφερθεί όποιος θέλει να λαβαίνη μέρος στην κίνηση.

ΣΤΟ έρχόμενο φυλλάδιο θα δημοσιευθών τ' Αποτελέσματα του Διαγωνισμού Διηγήματος. Είναι ακόμη και τ' Αποτελέσματα Διαγωνισμού Φωτογραφίας για τό μεθεπόμενο. Κατόπι θα προκηρυχθώ τό Πένταθλο 1932-33. Και, αν εύδοκήση ο Άνάνας, θα γίνυ κι ή 42α Κυριακή. Ως τό τέλος Νοεμβρίου μιάς μόνον επτά φυλλάδια (46-52) με άλλους λόγους. Πάσι κι αυτός ο χρόνος, τελείωσε. Από τής Δεκεμβρίου μπαλινουμε στην έδο. Πώς;

Είναι άλήθεια, Ρόδη Ουράνη, πως ο φτείνος Διαγωνισμός Μόδου δέν είχε τήν

έκτακτη επιτυχία του περνοού. Κι' ίσως ή αίτια είναι αυτή της, δι' έν έν έλασαν μέρος όλοι όσοι είχαν διακριθεί στον προηγούμενο. Όπωςδήποτε είχαμε πάλι μερικούς καλούς και πρωτότους Μόδους. Διάβασα και τήν περιλήψη του γαλλικού αυτού άρθρου για τόν Άθλητισμό. Ο άρθρογράφος έχει μεγάλο δικιο: Πολύ κακό όρόμο πήρε στις ήμέρες μας ο Άθλητισμός. Δέν είναι άπως στην Άρχαία Ελλάδα. Πολλοί νέοι τον βάζουν σε άνώτερη μοίρα από κάθε τι πνευματικό και τον έχουν πιά θρησκεία. Κι' ένας άγριος Άφρικανός τρέχει όσο κανένας Όλυμπιονίκης και ρίχνει τήν πέτρα ή τό άκόντιο σε άπράστατους άποστάσεις. Άλλά δέν είναι παρά ένας άγριος. Γιατί του λείπει ή πνευματική άνάπτυξη. Τόν άγριο Άφρικανό έχουν τώρα για πρότυπο οί νέοι τής Εβρώπης; Όχι τό πρότυπο, μά τήν άλήθεια!

Έχεις ζήλο, βέλω. Άφροδίτη, και περμάνω πολλά από σένα. Τό Ρέσ- που βλέπεις κοντά στ' όνομα της κυρίας Ζαφροπούλου, είναι τό πατρικό της πριν παντρευτεί τηλαδή, λεγόνταν Έλένη Ρέσ, από γνωστή οικογένεια τής Χίου κι' έπειδή μ' αυτό τό όνομα πρωτογνωρίστηκε στον κύκλο μας, τό διατηρεί. Ναι, μπορείς να μου σταλεις ζήτη τή φωτογραφία να τήν ιδώ; άλλά πρέπει να είναι πολύ καλή για να δημοσιευθώ.

Ναι, Άγραφιώτικη Φτέρη, ήλιαν τά συννεφάκια, άλλα έφυγαν γρήγορα χωρίς να βρέσουν καθόλου και να μιάς δροσίουν. Έτσι έχομε ακόμα ζέστη θερινή. Χαίρω πολύ προτιμώ άπ' όλα τά καλά τό καλό σου τό σχολείο. Οί τόμοι αυτοί που διάβασες είναι βέβαια άπ' τους καλύτερους, άλλ' από τί συμπλήρωσε πώε τό παιδιά μου τότε τ' αγαπούσα περισσότερο; Έγώ νομίζω πως τό ίδιο τ' αγαπούσα και τ' αγαπώ όλα τά χρόνια, ως σήμερα.

Άρχισες να μου ξαναγράφεις, Νηρηίς του Παλασίου, και τό χειρότερο είναι πό άφρονες στη μέση και τις λίσες του 260ου και πηγαν οί κόποι της άρχής χαμένοι. Έλπίζω να μη συμβή τό ίδιο και με τις λίσες του 260ου, και να μου γράψης πιο ταχτικά. Περιέργω να χαθούν και τό δυό φυλλάδια, και τό δικό σου και τό Γουνασιού. Τά ξανάσταλα. Είπα στον κ. Φαίωνα ότι σοβ άρεσαν «εφαρτετικά» τά βιβλία του που διάβασες κι' εύχαριστήθηκα πολύ.

Όσο από άμέλεια δέν μου έγραφες τόσον καιρό, Όλλανδέζα; Αυτό με λύπησε... Άφου όμως τόμολογισες χωρίς να γυρεύεις φεύτικες δικαιολογίες, και άφου μου υπόσχεσαι πως τό έγής θα μου γράψης πιο συχνά, δέν σοβ κρατώ κάκια... Σοβ έστειλα τήν «Άδαφούλα» και 6 τετράδια. Γ' αυτός που καθυστερούν Μ. Μυστικά έχεις πολύ δικιο. Είναι άσυγγήρητοι. Άλλά που διάβασες και μου αντίγραφες, Χαρίς Φτερά, άφορούν εκείνους που επμάνουν να γράφουν, να τυπώνουν, να εκδίδουν, χωρίς να έχουν τάλαντο. Όχι όμως και τά παιδιά που γράφουν δοκιμάζοντας τό τάλαντό τους. Αυτά ίνα ίσα πρέπει να επικριμένον. Γιατί και τάλαντο μεγάλο συγγράφει με μίν έχον, συνηθίζω να γράφουν, να έκπράξουνται καλά, — πράγμα χρήσιμα σε κάθε άνθρωπο. Ούτε εκδίδουν τά γραφίματα τους, άλλα τά στέλνουν σε μένα, που τά διαβάζω και μόνο σο' άπ' αυτά είναι διαπερήποτε καλά, τά τυπώνω στη Σαλίδα. Η Σαλίδα είναι μια έξάσκηση, μιά δοκιμή ή όλα τά παιδιά. Ο σκοπός της δηλαδή δέν είναι μόνο να παρουσιάση τους συγγραφείς και τους ποιητές τό μέλλοντος.

Μόρον τής Άνδρου, έβειξα τό γράμμα σου στον κ. Φαίωνα. Για τό Βιολάντη, δέν συμφωνεί: είχε κι' αυτός τό δικιο του, για τόδ λόγους που σοβ στην Έπιστολή σου, άδιόφορο άν έκαμε όπέρβαση τής πατρικής έξουσίας. Για τό άλλο, ή παρτήρησή σου είναι οωστή: υπάρχουν και όράματα όπου καλοί συγγραφοτά με κακούς, και φυσικά μόνο οί πρώτοι έχουν δικιο και μιάς είναι συμπαθείς. Άλλά σο' αυτό τά όράματα οί «κακοί» είναι άνθρωποι με πάθη, με ψυχικές άνωμαλίες και διαστροφές, κάποτε και καθαυτό κακοήγροι, κι' έχι, όπως στα άλλα, άνθρωποι που κινούνται από ιδέες ή συμβόλλουν μιά ιδέα. Θα πώ στη Μάρια Δρόσου πόσο σοβ άρεσε τό διηγημά της, γιατί και τά δικιά σου φορέματα, όταν καλώνουν, έχουν τήν ίδια τύχη—έπώς της τελευταίας σου σχολικής ποδιάς που τή φυλάξω ως άνάμνηση...

Έκαμες πολύ καλά, Όλιβιέζε Κρόμβελι, να μαγής και στην κίνηση, γιατί τό περιοδικό μου δέν είναι βέβαια άπλή άνάγκωσή, άλλα και πνευματική ένασχόληση που ύφραει πολύ. Σ' εύχαριστώ που φροντίζεις και για τή διάδοσή μου, σάν παλιός και καλός συνδρομητής που είσαι. Τή γελοιογραφική σειρά που μου έστειλες με τό πρώτο σου γράμμα, τήν έχω φυλάγμένη για να τή δημοσιεύσω καμιά φορά. Μετά χαράς θα δεχθώ και τήν άδελφή σου.

Μά τις έκλογές λοιπόν είχες τά γενέθλιά σου, Κόρη των Φαίωνα, Σοβ εύχομαι να τά έκαστηνάς. Για τό διηγημά σου δέν θυμώμαι τώρα, άλλα σε λίγο, έλπίζω, θα μάθης τήν τύχη του και τότε θα μου σταλεις τό άλλο. Όχι, δέν σε είχα έσχόσει κι' άπορούσα μάλιστα πως δέν μου ξαναγράφες...

Πολύ μ' εύχαριστήσες, Μικρομέγαλη, τό γράμμα σου από τή Χίο. Νά λοιπόν που αξιόθηνες να ήθες και τήν κοιλιά αυτή των προγόνων σου, που τήν είχες πάντα σάν ένα ιδανικό. Οί περιγραφές σου έκπράξουνται. Και τί επίκαιρα που θυμήθηκα τό στίχο από τήν «Προσεχή του καπεινού»:

δέν συμφωνεί: είχε κι' αυτός τό δικιο του, για τόδ λόγους που σοβ στην Έπιστολή σου, άδιόφορο άν έκαμε όπέρβαση τής πατρικής έξουσίας. Για τό άλλο, ή παρτήρησή σου είναι οωστή: υπάρχουν και όράματα όπου καλοί συγγραφοτά με κακούς, και φυσικά μόνο οί πρώτοι έχουν δικιο και μιάς είναι συμπαθείς. Άλλά σο' αυτό τά όράματα οί «κακοί» είναι άνθρωποι με πάθη, με ψυχικές άνωμαλίες και διαστροφές, κάποτε και καθαυτό κακοήγροι, κι' έχι, όπως στα άλλα, άνθρωποι που κινούνται από ιδέες ή συμβόλλουν μιά ιδέα. Θα πώ στη Μάρια Δρόσου πόσο σοβ άρεσε τό διηγημά της, γιατί και τά δικιά σου φορέματα, όταν καλώνουν, έχουν τήν ίδια τύχη—έπώς της τελευταίας σου σχολικής ποδιάς που τή φυλάξω ως άνάμνηση...

Έκαμες πολύ καλά, Όλιβιέζε Κρόμβελι, να μαγής και στην κίνηση, γιατί τό περιοδικό μου δέν είναι βέβαια άπλή άνάγκωσή, άλλα και πνευματική ένασχόληση που ύφραει πολύ. Σ' εύχαριστώ που φροντίζεις και για τή διάδοσή μου, σάν παλιός και καλός συνδρομητής που είσαι. Τή γελοιογραφική σειρά που μου έστειλες με τό πρώτο σου γράμμα, τήν έχω φυλάγμένη για να τή δημοσιεύσω καμιά φορά. Μετά χαράς θα δεχθώ και τήν άδελφή σου.

Μά τις έκλογές λοιπόν είχες τά γενέθλιά σου, Κόρη των Φαίωνα, Σοβ εύχομαι να τά έκαστηνάς. Για τό διηγημά σου δέν θυμώμαι τώρα, άλλα σε λίγο, έλπίζω, θα μάθης τήν τύχη του και τότε θα μου σταλεις τό άλλο. Όχι, δέν σε είχα έσχόσει κι' άπορούσα μάλιστα πως δέν μου ξαναγράφες...

Πολύ μ' εύχαριστήσες, Μικρομέγαλη, τό γράμμα σου από τή Χίο. Νά λοιπόν που αξιόθηνες να ήθες και τήν κοιλιά αυτή των προγόνων σου, που τήν είχες πάντα σάν ένα ιδανικό. Οί περιγραφές σου έκπράξουνται. Και τί επίκαιρα που θυμήθηκα τό στίχο από τήν «Προσεχή του καπεινού»:

Σ' εύχαριστώ για τά θυνά και για τους κάμπους που είδα!

Σ' άλλους δέν έχω τόπο ναπάντησω. Έλντα, που μου έγραφες ένα τόσο μεγάλο κι' όφρατο γράμμα! Μικρό Βιολάκι, που έλαβα και τό 3ο κομματί σου Σοφγάλα Έλληνίς, Άστρο τής Ετυχίας, Μίνυ Μάου, Κορφατοσοπάλι με τους τόσο ξυπνούς στίχους σου, Παρήγορε Άγγελα, Κρίτων, Άρχιζήλιο, Μανδουγιώ Έντελβάις, Γιαννιά Παρηγοριά, Κόκκιννο Κρίνο, καλά μου παιδιά! με μεγάλο ενδιαφέρο διάβασα τά όφρατα σας γραμματάκια, φυλάξα να διαδώσω με τή σειρά τους και τά κομμάτια σας, έξετέλεσα τις παραγγελίες σας και σοβ εύχαριστώ πολύ. Όταν μου ξαναγράψετε, επλίζω να σοβ άπαντήσω έκτενέστερα.

Άργά, αυτή τή στιγμή, μαθαίνω με μεγάλη μου λύπη τό θάνατο του παλιού μου συνεργάτη και φίλου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ι. ΦΕΡΜΠΟΥ, καθηγητού. Άπό τά πρώτα μου χρόνια, ο Φέρμπος με βοήθησε στο έργο μου σημαντικά και στάθηκε ένας από τους πιο ταχτικούς και πολυτίμους συνεργάτες μου. Περισσότερα θα σοβ γράφα γι' αυτόν στο έρχόμενο.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Άπορίπτεται: «Γλακό σούρουπο» τής Ολιμμένης Γουτείας. Άρκετά καλό. Μόρον λίγο δούλαμα ήθελε ακόμα. — Ο μικρός μου φίλος» τής Ίδας. Κι' αυτό βιά-

δέν συμφωνεί: είχε κι' αυτός τό δικιο του, για τόδ λόγους που σοβ στην Έπιστολή σου, άδιόφορο άν έκαμε όπέρβαση τής πατρικής έξουσίας. Για τό άλλο, ή παρτήρησή σου είναι οωστή: υπάρχουν και όράματα όπου καλοί συγγραφοτά με κακούς, και φυσικά μόνο οί πρώτοι έχουν δικιο και μιάς είναι συμπαθείς. Άλλά σο' αυτό τά όράματα οί «κακοί» είναι άνθρωποι με πάθη, με ψυχικές άνωμαλίες και διαστροφές, κάποτε και καθαυτό κακοήγροι, κι' έχι, όπως στα άλλα, άνθρωποι που κινούνται από ιδέες ή συμβόλλουν μιά ιδέα. Θα πώ στη Μάρια Δρόσου πόσο σοβ άρεσε τό διηγημά της, γιατί και τά δικιά σου φορέματα, όταν καλώνουν, έχουν τήν ίδια τύχη—έπώς της τελευταίας σου σχολικής ποδιάς που τή φυλάξω ως άνάμνηση...

Έκαμες πολύ καλά, Όλιβιέζε Κρόμβελι, να μαγής και στην κίνηση, γιατί τό περιοδικό μου δέν είναι βέβαια άπλή άνάγκωσή, άλλα και πνευματική ένασχόληση που ύφραει πολύ. Σ' εύχαριστώ που φροντίζεις και για τή διάδοσή μου, σάν παλιός και καλός συνδρομητής που είσαι. Τή γελοιογραφική σειρά που μου έστειλες με τό πρώτο σου γράμμα, τήν έχω φυλάγμένη για να τή δημοσιεύσω καμιά φορά. Μετά χαράς θα δεχθώ και τήν άδελφή σου.

Μά τις έκλογές λοιπόν είχες τά γενέθλιά σου, Κόρη των Φαίωνα, Σοβ εύχομαι να τά έκαστηνάς. Για τό διηγημά σου δέν θυμώμαι τώρα, άλλα σε λίγο, έλπίζω, θα μάθης τήν τύχη του και τότε θα μου σταλεις τό άλλο. Όχι, δέν σε είχα έσχόσει κι' άπορούσα μάλιστα πως δέν μου ξαναγράφες...

Πολύ μ' εύχαριστήσες, Μικρομέγαλη, τό γράμμα σου από τή Χίο. Νά λοιπόν που αξιόθηνες να ήθες και τήν κοιλιά αυτή των προγόνων σου, που τήν είχες πάντα σάν ένα ιδανικό. Οί περιγραφές σου έκπράξουνται. Και τί επίκαιρα που θυμήθηκα τό στίχο από τήν «Προσεχή του καπεινού»:

Σ' εύχαριστώ για τά θυνά και για τους κάμπους που είδα!

Σ' άλλους δέν έχω τόπο ναπάντησω. Έλντα, που μου έγραφες ένα τόσο μεγάλο κι' όφρατο γράμμα! Μικρό Βιολάκι, που έλαβα και τό 3ο κομματί σου Σοφγάλα Έλληνίς, Άστρο τής Ετυχίας, Μίνυ Μάου, Κορφατοσοπάλι με τους τόσο ξυπνούς στίχους σου, Παρήγορε Άγγελα, Κρίτων, Άρχιζήλιο, Μανδουγιώ Έντελβάις, Γιαννιά Παρηγοριά, Κόκκιννο Κρίνο, καλά μου παιδιά! με μεγάλο ενδιαφέρο διάβασα τά όφρατα σας γραμματάκια, φυλάξα να διαδώσω με τή σειρά τους και τά κομμάτια σας, έξετέλεσα τις παραγγελίες σας και σοβ εύχαριστώ πολύ. Όταν μου ξαναγράψετε, επλίζω να σοβ άπαντήσω έκτενέστερα.

Άργά, αυτή τή στιγμή, μαθαίνω με μεγάλη μου λύπη τό θάνατο του παλιού μου συνεργάτη και φίλου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ι. ΦΕΡΜΠΟΥ, καθηγητού. Άπό τά πρώτα μου χρόνια, ο Φέρμπος με βοήθησε στο έργο μου σημαντικά και στάθηκε ένας από τους πιο ταχτικούς και πολυτίμους συνεργάτες μου. Περισσότερα θα σοβ γράφα γι' αυτόν στο έρχόμενο.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Άπορίπτεται: «Γλακό σούρουπο» τής Ολιμμένης Γουτείας. Άρκετά καλό. Μόρον λίγο δούλαμα ήθελε ακόμα. — Ο μικρός μου φίλος» τής Ίδας. Κι' αυτό βιά-

στικό γραμμένο άλλα και κάπως όπέρβατικό. Αυτά που λέει δέν εφαρμόζονται ο' ένα αγοράκι των μόλις χρόνων. Η έπρεπε να είναι λίγο μεγαλύτερο, ή να παρουσιάζεται αλλοιώτικα. Άφίνο ότι ή. Θ. Γ. δέν είχε τό δικαιομα να σταίη δυό κομμάτια, και πριν να μάθη τήν τύχη των άλλων της. Και τώρα περμάνω ένα και καλό. — Ο θάνατος τής Μοναχής» τής Φ. Δυσανόγνωστο πρώτα-πρώτα. πυκνογραμμένο, χωρίς περιθώριο, χωρίς άέρα. Άπό άλλη άποψη όμως, αρκετά καλογραμμένο. Μόνο τό θέμα δέν μου άρεσε: βαρό, κένθμο και άγάθος άπ' τις θανάτους ενός παιδιού που γράφει για τή Σαλίδα. — Ένας χρόνος πέρας» τής Ραγισμένης Λύρας. Κι' αυτό άπορίπτεται γιατί στάθηκε παρά τον κανονισμό. Περιμένο άλλο αντί εκείνου που δημοσιεύθηκε κατόπι. — Στο μπάνιο» του Ραγαντότα. Τό θέμα από κανένα πού θέλω τό γράψω αδύναμο, χωρίς χάρη και φρεσκάδα. — Μιλούν τά λουλουδιά» τής Μπουμπουλινας. Τό θέμα έξοχο. Κι' αρχίζει πολύ καλά. Άλλά προχωρεί άσχημα. Η Μ. θα μπορούσε να τό ξαναγράψη, προσέχοντας να κινή τό στίχο πιο ταχτικά να μήν επαναλαμβάνη τις ίδιες λέξεις. — Ένα κομμάτι χωρίς τίτλο, μέσα στο γράμμα του Ταπεινού Γιούλι. Τό θέμα άσημαντο, ή άνάπτυξη βιαστική, και μερικές άνορθογραφίες. Τό όρος όμως, φυσικό και ζωηρό, νόστιμο μάλιστα σε μερικά μέρη, δείχνει πως τό Ταπεινό Γιούλι, άμα έξαοκηθή ακόμα, θα γράψη καλά. — «Κλ' άδελφούλη» ποίημα τής Ν. Μ. Πολύ άσθημα, άλλα λίγη τέχνη. Θέλει ξαναδουλέμα για να δημοσιευθώ και νάρεση. Νά μετρηθούν οί συλλαβές των στίχων για να διορθωθούν οί άμπεροι. Τά δάκρυα δέν «όδύονται» άλλα «οσυχώνονται». Ούτε όμοιοκαταληκτούν με τά μάτια... — «Ελικρίνια» τής Ε. Χ. Έχει μια καλή ιδέα. Η ελικρίνια είναι όσοκολλη, δέν μπορεί κανείς να λέη παντού και πάντα τήν άλήθεια. Άλλά δέν εκτίθεται καλά. Π: χ: αρχίζει έτσι: «Ελικρίνια. Δέν είναι παρά μία λέξη. Κι' όμως είναι τόσο όσοκολο ή λέξη αυτή να μείνη στον ανθρώπινο χαρακτήρα. Μά ή λέξη θα μείνη στο χαρακτήρα ή τό πρόγραμμα που έκπράξει; Άλήθεια, λέμε καμιά φορά: «Ένα εκατομμύριο. Μιά λέξη είναι. (ή ένας λόγος είναι.) Λοκίμος όμως να κερδίσης ένα εκατομμύριο!». Δέ λέμε να κερδίσης αυτή τή λέξη... Άπό ένα «Μερόλογο» του Ρόδη Ουράνη. Πολύ μεγάλο, άπέραντο. Άν ήταν σύντομο, θα τό ένεκρίνα, γιατί δέν είναι άδόκιμα γραμμένο. Η έκταση όμως με κάνει ναχω περισσότερες αξιώσεις» και τις αξιώσεις αυτές δέν μου τις ίκανοποιεί. Έπρεπε ναταν πολύ καλύτερο. Εκείνο κυρίως που τό λείπει, είναι ή άληθινή εμπνευση. Ο Ρ. Ο. βίας τή φαντασία του να βρή κάμπουα θλιβερά και να ταράξει. Άλλ' αυτά δέν συνηνοέν ποτέ, αν δέν είναι αληθινά, φυσικά, άθόρμητα. Τότε είναι «τέχνη». Τώρα είναι κάτι «τεχνητό». — «Οι δυό γέροι» του Έντελβάις. Άσπρο, δυσανόγνωστο. Διάβασα άραγς καλά και τόν τίτλο: Άς μου τό ξανασταίλει, αν θέλω. — Θα έξακολούθω.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν έγκρίνεται, ούτε ενανώνεται, αν δέν συνοδεύεται από τό δικαιομα, δε. 10. — Τά έγκρινόμενα ή ένασούμενα ίχούσαν δε τήν 30 Νοεμβρίου 1932. Όσο συνοδεύονται από λ. άνήκου: σε άθήρια και όσα από Κ. άκούραται.

Νέα Ψευδώνυμα: Άρχιστότηςος, ά. (ΔΣ). Μικρός Ρουμλιωτάκος, ά. (ΤΙΙ). Μκετόβεν, ά. (ΚΧ).

Η Διάπλασις ασπάζεται τους φίλους της: **Πουσιδώρα** (μύθο Π. Παναθήνα; κι άλλα πράγματα γὰ μὸς στείνης, γὰ νὰ φαίνεται ἔπος ἐπιθυμίας, τὸ ψευδώνυμό σου) **Ναταλίαν Κόνικωβ** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ πολὺ) **Γιόλαν** (ἀντι τῆς Ἀγγελλίας, σοὺ ἐστὶν λα 12 τετράδια) **Βιδαν** (δὲν ξέρω, ἀμα 11-12 ἢ αἰετὰ του νὰ τὸ διαβάσω, θὰ σοὺ πῶ λύσεις δικίς σου ἔλαβα, τῆς ἀδελφῆς σου ὄμως 8χι) **Δὸν Κιχότση** (ἐστὶν λα 15 τετράδια) **Μελαχροινὴ Νεράιδαν** (τὸ διόρθωσα) **Χρυσάνθεμο** (ἐστὶν λα: μὴ σὲ νοιάξω γὰ τὴ «γραμματοπλημῖρα» καὶ γράφου μου) **Ἐξυπνο Κυπριωτάκι** (δὲν ἀμφίβλλω εἶτι, στήν Ἀγγλία ποὺ ἐπιδάξαις τώρα, καὶ τὰ γὰγγλικά θὰ μάθης τέλεια καὶ τὰ ἑλληνικά θὰ θὰ ἐξάσῃς ποτὲ τὸ γράμμα σου πολὺ μὲ συγάνησε) **Ἀλευονίδα** (εὐχόμεαι καλὴ πρόσοδο' καί, τίς λύσεις νὰ τίς στείλῃς διας μαζί' καὶ τὸ καλοκαίρι θὰ ἔκαναρχίης βέβαια τὴ συνεργασία) **Γλυκειά Χαραυγὴν** (ἔρατο τὸ γραμματάκι ποὺ μοὺ ἔγραψες ἀμα γύρισε ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ εἰ, τὸ καλοκαίρι πέρασε, τώρα καλὸ σχολαστὴ) **Μπουμπουλίαν** (τίς ἔλαβα ἐγκαιρῶς) **Ἀίδαν** (δὲν παρῆζει, ἀναπληρώνεις τώρα ποὺ θὰ ἔχῃς καιρὸ εἰ, πῶς εἶναι δυνατό νὰ περριονήσουν τὰ διαπλαστέα σου τὴν Ἀγγελλία σου; εἶπα στὸν κ. Σ. πῶς διδάσκει τὴν «Κοινωνικὴ Τριλογία» καὶ σοὺ ἔγραψε πολὺ) **Ἀήμειον Ἀνθόν** (εἶδα καὶ τὴ δική σου «ἐκθρόμῃ, μὲ διὰπλασι», τί ἔρατα!) **Σεπτεμῖον Ἀσέρδον** (εἶπα γι' αὐτὸ τὸ «παράπο» στὸ προηγούμενο ἔχω στή διὰθεσὴ σου ὑπόλοιπο δρ. 11, 90) **Ἀσάβνην Ζοήν** (ὦ, θὰ λάθῃς καὶ πολλὰ ἄλλα! σοὺ ἐστὶν λα 10 τετράδια κι' ἔχω στή διὰθεσὴ σου ὑπόλοιπο δρ. 6, 60) μὰ γιατί εἶται ἀσπρὸ τὸ μελάνι σου; ...) **Καλλιόπην Σ. Κορδοπάτη** («Ἀγρόνις» ἐστὶν λα: εὐχαριστῶ γὰ ἅλα χαριτωμένους ὁ μικροδύτης Ἀριστιδῆς!) **Μυστηριώδη Καβαλλάρην** (τὸ ἔλαβα, περίμενε) **Κεϊμάνανθον** (θὰ τὸ διαβάσω καὶ θὰ σοὺ πῶ) **Ἄναν καὶ Γζίννη Γ. Πάλλη** (τὰ ἔλαβα ἅλα) **Αυγαριάν** (βραβεῖον ἐστὶν λα) **Αυσόχαρτο, Παλῆ Ἀθήνα** κτλ.

Εἰς δσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 27 Σεπτεμβρίου θάπαντῶω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 26τοῦ Διαγωνισμοῦ Ἀδελφών. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δε σταὶ μέχοι τῆς 8 Ἀεμερῆτος.

598. Δεξιόγραφος
Βασιλοπούλας γενετὴ τὸ πρῶτό μου, ἔσφωγε τάλλο ἀπ' τὴν καλσοβελόνα. Κι' ἕνα στενὸ κερσίρημα τὸ σύνολο, Μέσα στοῦ κόσμου τὰ στενά ἢ κορόνα. Δοξαριμένο Τριεπιταστάκι

599. Συλλαβογράφος
Τῶνα μου καταφατικό,
Δὲ βλέπεις διόλου δίχως τάλλο
Τ' ὄλο θὰ ἰδῆς στὸν οὐρανὸ.
Πότε μικρὸ, πότε μεγάλο.
Δανάη

600. Μεταγραμματισμός - Τονόγράφος
Γενάρχη ἀρχαίου ἢ ποιητῆ
Πόδι καὶ τόνο ἀλλάξεις,
Καὶ κάποιον ποῦθε ὑπομονή,
Πίστη κι' ἐνσέβει τραυή
Μὲ θαυμασμὸ κοιτάξεις.
Παναλλήνιο ὄνειρο

601. Αἶτημα
Δὲ σταματάει κοιθενά,
Ἀκούσαστος πετῆ, περνά,
Ὅτι ἔχουμε τὸ κιαῖνει,
Μὰ καὶ τί λήθη φέρνει!
Μαρίνος Βέγιος

602. Κυβερμένον Κυβόλεξον
1. — Ἀρματολοί καὶ κλέφτες.
2. — Μὴ ἀναβάλλῃς διὰ τὴν ἀδριον.
3. — Ἀφθαρτος μόν' ἢ ἀρετῆ.
4. — Ὁ Πλούτων ἀνήρπασε τὴν Περσοφώνην.

Αἱ τέσσαρες λέξεις τοῦ Κυβόλεξου εὐρίσκονται ἀνά μία εἰς τὰς ἀνωτέρω φράσεις. Εἰς τὸ σῆμα ἀναγινώσκονται ὀριζοντίως καὶ κάθετως.

603. Κρυπτογραφικὸν
1 2 3 4 5 1 6 1 7 6 2 4 = Ἀήτοκράτωρ
2 4 5 1 4 = Ἀντωνιμία
3 7 1 6 7 = Θρησκόν
4 2 3 4 7 = Ἀρχ. πόλις.
5 3 6 1 4 = Χώρα τ. Ἀφρικῆς
6 2 3 4 = Ἄθλον
7 6 5 7 = Ἄγλα
Ἐδάγγελος Γ. Ἀραχωβίτης

604. Διπλὸ Κεφάλι
Εἰς τὰς κάτωθι λέξεις νὰ προστεθῇ ἀπὸ ἕν γράμμα ὡς κεφαλή καὶ νὰ σχηματισθοῦν ἄλλοι τόσοι τάχικα τῶν ὁποίων νάποτελεῶν ἄνθος:
ὄδς, Πίον, ἦλος, μῆρός, Ἄιας
Ἀγγλῆ

605. Διελὴ Ἀκροστιχίς
Τὰ μὲν ἀρχικά τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν βασιλέα τῶν Θηβῶν, τὰ δὲ δευτέρω ἀρχαῖον τραγικὴν βασιλόκαιδα:
1, Νῆσος μικρὰ τοῦ Αἰγίου 2, Πόλις τῆς Βοιωτίας 3, Ἀρχαῖος βασιλεύς 4, Ἀρχαῖα πόλις τῆς Αἰγύπτου 5, Θεὸς τῶν ἀνέμων 6, Ἀρχαῖα ποιήτρια.
Φάουστ

606. Φωνηεντόλιπον
* - σ - φο - τ - φων - φο - κ - φο
Κυρὰ Φροσύνη

607. Γεῖφος
αλ ὡς
αλ αλ 1 ἢ ναι ὡς ὡς
αμ ν
αλ αλ 1 δ' ὄξος ὡς ὡς
αλ ὡς
Καραυγὴ

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

608-610. Ciné-Rebus
1. — Τοῦ Στανροῦ.
2. — Τοῦ βράχου.
3. — Τῆς ἠμπέλου.

Δύο γάλλοι ζωγράφοι καὶ εἰς ποιητῆς.

611. Sans Voyelles
ps - * - ps - u - v - ln
Δάκρυ τῆς Μοναξιάς

Α Ψ Ξ Ε Ι Ζ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 30
407. Παναγάθος (Πάν, ἀγαθός). —
408. Γαλαξείδι (γάλα [γὰ, λά] ξύδι [ξῆ, δῆ]). — 409. Λάρος λάλος. — 410. Πτηνὸν-Τῆνος.

411. Γ Α Λ Α ἄλατι, Κοήτη, γέλλα, Α Β Ε Λ ρακή, Ἄρτα). — 413- Α Ε Ι Α 417. Διὰ τοῦ ΜΙ: ὄμιλος, Ἄμιος, ὄμιος, μῖσος, ἀμύγητος. — 418. ΑΚΤΗ-ΑΡΜΑ-ΑΝΝΑ (χάλας, ἔκυρον, ἔτομον, σὴμαί). — 419. Εὐρηκα! — 420. Περὶ λόγων ἀφῆς (περὶ λεγ νο, νὰ φῆς). — 421. Tout. — 422. Commencez les choses par le commencement (com' en c, les choses parlent, com' en c, man).

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς **Α** Περιόδου (1879 - 1893) ἔπὸ τους ἐκδοθέντας 24 τόμους διαρχούν ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: Τος, 14ος, καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δρχ. 25, καχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. 28,50 διὰ τὸ Ἑσωτερικὸν καὶ δρχ. 40 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς **Β** Περιόδου (1894 - 1931), ἐπαρχούν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 38 ἐν ὄλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894-1928 τιμῶνται ἕκαστος ἀρραφῶς δρ. 30 καὶ ραμιένος δρ. 35. Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930 καὶ 1931 τιμῶνται ἕκαστος ἀρραφῶς δρ. 110 καὶ ραμιένος δρ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκάστου τόμου προσθετὰ εἰς τὰς ἄνω τιμὰς: Διὰ τὸ Ἑσωτερικὸν δρχ. 5 ὁ ἀρραφῶς καὶ δρχ. 15 ὁ ραμιένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. 35 εἴτε ἀρραφῶς εἴτε ραμιένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΒ'—518]
Νηρέα, δὲν πίστευα ποτὲ, εἰ θὰ παρρηγοῦσατε σὲ τέτοιον βαθμὸ τὴν καλή μου διὰθεση. νὰ σὲς εὐχθῶ γὰ τὴ γιορτῆ σας.
Ὀνειροπέλετρα

[ΑΒ'—519]
Ο(ΑΒ'—376) Διαγωνισμὸς παρατάεινται ἕως τέλος Νοεμβρίου. Διαπλαστέα εἰς, λάθετε μέρος ὅλοι.
Χωρὶς Φερετῆ

[ΑΒ'—520]
«ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ»
Μηνιαῖο περιοδικὸ τῶν νέων. **Αἶλα Καρανδίου, Ν. Πασαῖας, Ἀλίνη Κρητικῆ, Δ. Ἀσημανόπουλος κ.λ.π.**
[ΑΒ'—521]

Ολοι μας πρέπει νὰ ψηφίσουμε τὰ θαυμάσια ψευδώνυμα:
ΑΓΓΕΛΟΥΔΑΙ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ
ΠΑΡΙΖΙΑΝΙΚΟ ΧΑΜΙΝΙ
Ἄστιδαῖς

[ΑΒ'—522]
Ανταλλάσω τετραδιάκια. Κορὰ τῆς Θάλασσας, Ἠλιογέννητη, Νέλλα, Σαπουνόφουκα, Περιπλοκάς, νὰ περιμένω; Δ/σις (ΑΒ'—210) διὰ **Ρέλια**
[ΑΒ'—523]

Ζητῶ συγγνώμη σ' ὅσα Διαπλαστέα εἰς δὲν ἀπάντησα. Ἐλεῖπα καιρὸ ἐξοχῆ. Θ' ἀπάντησω σ' ἅλα. **Παρασαῖα**, ζητῶ Δ/σις σας. Διὰ μὸς εἶπε, μὰ δὲν θυροῦμαι. Εὐχαριστῶ. — **Μυρτίνα** (Βάτραχος)
[ΑΒ'—524]

ΜΕΓΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ. Προκλήρωσα διαγωνισμὸ παιδικῶ Πνεύματος. Συμμετοχὴ 3δραχμῶς. Προβασίμα τρίμηνος βραβεῖοντι καὶ τρεῖς πρῶτοι. Βραβεῖα τρεῖς ἐκλεκτά: Δ/σις. (ΑΒ'—506). — **Ζήφυρος**
[ΑΒ'—525]

Μπουμπουλίνα, Ἀγγή, Ἰάκων, ἀνταλλάσσω τετραδιάκια; **Ε. Αεοντίδου**, ὁδὸς Γερμανομάχη, Ἡράκλειον Κρήτης. **Κρητικὸ Ἀκρογιὰ**
[ΑΒ'—526]
Σ. Ρέλια, Καβέσοι. Πασταφλάμινι. Τοτός. Ζωπυρίων. Θυράσαι; — **Σπίγης**